

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

WARSZAWA.   № 7-8-9.   1 października 1920.

T R E Ś Ć.

I. DZIAŁ URZĘDOWY:

ROZPORZĄDZENIA:

	<i>Str.</i>
23. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z d. 12 czerwca 1920 r. w przedmiocie wzajemnego zwalniania obywateli Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Czesko-Słowackiej od składania kaucji aktorycznej	152
24. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie skasowania sądu pokoju w Bodzanowie w okręgu sądu okręgowego w Płocku	152
25. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie zmian w rozporządzeniu o rejestrze handlowym z dnia 22 kwietnia 1919 r.	152
26. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie egzaminów sądowych	155
27. Rozporządzenie Kierownika Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 3 lipca 1920 r. w przedmiocie ustanowienia kontraktowych referentów prokuratur przy sądach okręgowych w b. zaborze austriackim, oraz zmiany nazwy funkcjonarjuszów prokuratorji Państwa przy sądach powiatowych	156
28. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie podziału rewiru śledczego powiatu Wieluńskiego w okręgu sądu okręgowego w Częstochowie na dwa rewiry śledcze.	157

29. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie skasowania sądu pokoju w Trzebieszowie i zmiany właściwości terytorjalnej sądów pokoju okr. miejskiego i okr. wiejskiego w Łukowie, w okręgu sądu okręgowego w Siedlcach . . . 158
30. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie przeniesienia siedziby sądu pokoju z Łatowicza do Mrozów w okręgu sądu okręgowego w Warszawie . . . 158
31. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 lipca 1920 r. w przedmiocie przesyłania odezwo rekwizycyjnych do Austrii. 158
32. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 7 sierpnia 1920 r. w przedmiocie wynagrodzenia świadków, znawców i tłumaczy w postępowaniu karnym . . . 159
33. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 sierpnia 1920 r. o podwyższeniu opłat za doręczenia w sprawach cywilnych na obszarze b. zaboru austriackiego . . . 162
34. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 sierpnia 1920 r. w przedmiocie taryfy wynagrodzenia świadków w sprawach karnych w b. zaborze austriackim . . . 163
35. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie skasowania sądu pokoju w Kamieńsku, w okręgu sądu okręgowego w Piotrkowie . . . 166

OKÓLNIKI:

- Okólnik № 285 w przedmiocie kierowania nakazów poszukiwań do Urzędów Policji śledczej przy właściwych Komendach Okręgowych Policji Państwowej i w przedmiocie przesyłania listów gończych Komendom Okręgowym Policji Państwowej . 166
- Okólnik № 287 w przedmiocie sporządzania aktów sprzedaży gruntów, obciążonych pożyczką Banku Włociańskiego . . . 167
- Okólnik № 290 w przedmiocie trybu odstępowania swoich praw przez dzierżawców wieczystych dóbr państwowych . . . 168
- Okólnik № 293 w przedmiocie wniosków reklamacyjnych popisowych z r. 1890, 1891, 1892, 1893 i 1894 . . . 168
- Okólnik № 294 w przedmiocie dodatku komunalnego do podatku stemplowego od obrotu nieruchomości . . . 169
- Okólnik № 294a w przedmiocie odezwy Pana Prezydenta Ministrów do urzędników . . . 170
- Okólnik № 295 w przedmiocie przyspieszenia biegu spraw wszczętych z mocy ustawy z d. 30 stycznia 1920 r. . . . 171
- Okólnik № 297 w przedmiocie zastosowania ustawy o zwalczaniu lichwy wojennej . . . 172
- Okólnik № 298 w przedmiocie wprowadzenia w życie nowych ustaw sędowo-wojskowych . . . 174
- Okólnik № 299 w przedmiocie wypłaty uposażenia diet i kosztów podróży urzędników delegowanych do czynności przy innych sądach i urzędach . . . 176

- Okólnik № 300 w przedmiocie reklamowania urzędników wymiaru sprawiedliwości ze służby wojskowej 177

ZAWIADOMIENIA:

- Lista znawców, wpisanych na listę w sądzie apelacyjnym we Lwowie i Krakowie, do oceniania realności przemysłu górniczego, większych posiadłości rolnych i lasowych 177
- Spis ogłoszonych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ustaw, rozporządzeń Rady Obrony Państwa i Rządu, dotyczących zakresu działania Ministra Sprawiedliwości . . . 179

- RUCH SŁUŻBOWY 183

ADWOKATURA:

- a) Okrąg Izby Adwokackiej w Krakowie 184
- b) Okrąg Izby Adwokackiej we Lwowie 185
- c) Okrąg Izby Adwokackiej w Przemysłu 186
- d) Okrąg Izby Adwokackiej w Samborze 187

- OD REDAKCJI 187

DZIAŁ URZĘDOWY.

Do Pana

D-ra Jana Morawskiego

Kierownika Ministerstwa Sprawiedliwości

w Warszawie.

Przychylając się do przedstawionej mi przez Pana prośby, zwalnam Pana z Kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości.

Warszawa—Belweder, dnia 24 lipca 1920 r.

Naczelnik Państwa:

J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:

W. Grabski

Do Pana

Stanisława Nowodworskiego

w Warszawie.

Mianuję Pana Ministrem Sprawiedliwości.

Warszawa—Belweder, dnia 24 lipca 1920 r.

Naczelnik Państwa:

J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:

Witos

23.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 czerwca 1920 r. w przedmiocie wzajemnego zwalniania obywateli Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Czesko-Słowackiej od składania kaucji aktorycznej.

Reskryptem z dnia 22 stycznia 1920 r. № 32407 wydało Ministerstwo Sprawiedliwości w Pradze zarządzenie, aby składanie kaucji aktorycznej w sądach czesko-słowackich nie było wymagane od obywateli Państwa Polskiego.

Wobec tego winny także sądy polskie na zasadzie wzajemności zwalniać obywateli czesko-słowackich od obowiązku składania zabezpieczenia na pokrycie kosztów sprawy i strat (art. 571 p. 5 U. P. C. i uwaga 2 do tego art.; par. 57 austr. p. c.).

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Dr. J. Morawski*

(Dz. U. № 54 poz. 330).

24.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie skasowania sądu pokoju w Bodzanowie w okręgu sądu okręgowego w Płocku.

Na mocy art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dziennik Praw № 14 poz. 170) postanawiam:

z dniem 1 września 1920 r. skasować sąd pokoju w Bodzanowie przez włączenie gmin: Mąkolin, Święcice, Rembowo do właściwości sądu pokoju w Wyszogrodzie, zaś gminę Ramutówka włączyć do właściwości sądu pokoju okręgu wiejskiego w Płocku.

Warszawa, dnia 23 czerwca 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

Jan Hebdzyński

25.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie zmian w rozporządzeniu o rejestrze handlowym z dnia 22 kwietnia 1919 r. Dz. Pr. poz. 279.

Art. 1. Art. 35 ustęp 4 powołanego rozporządzenia otrzymuje brzmienie następujące:

„W szczególności obowiązani do zgłoszenia stowarzyszenia lub związku winni zgłosić następujące dane:

- a) dane określone w artykule 34, ust. a p. 1 — 4,
- b) wysokość udziału i wpisowego,
- c) imiona, nazwiska i miejsce zamieszkania członków zarządu względnie także członków rady nadzorczej”.

Art. 2. Art. 43 powołanego rozporządzenia otrzymuje brzmienie następujące:

„Dział C. składa się z 9 rubryk (obacz wzór).

Rubryka pierwsza jest przeznaczona dla tych samych wpisów, co rubryka pierwsza działu B.

W rubryce drugiej należy wpisać firmę, przedmiot i rodzaj stowarzyszenia lub związku, siedzibę zakładu głównego i oddziałów.

W rubryce trzeciej wymienić należy wysokość udziału i wpisowego.

W rubryce czwartej wpisywać należy na życzenie stowarzyszenia lub związku sumę kapitału zapasowego (rezerwowego) z końcem każdego roku gospodarczego.

Rubryka piąta jest przeznaczona na te same wpisy, co rubryka piąta działu B.

W rubryce szóstej należy wpisać datę zatwierdzenia statutu, datę rozpoczęcia działalności i rozwiązania stowarzyszenia lub związku, wreszcie czas trwania, jeżeli ten jest już naprzód określony.

Rubryki siódma, ósma i dziewiąta są przeznaczone na te same wpisy co rubryki ósma, dziewiąta i dziesiąta działu B”.

Warszawa, dnia 25 czerwca 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Dr. J. Morawski*

(Dz. U. № 56 poz. 349).

1	Numer i kolejność wpisów.								
2	Firma. Przedmiot i rodzaj stowarzyszenia lub związku. Siedziba, oddziały.								
3	Wysokość udziału i wpisowego.								
4	Kapitał zapasowy (rezerwowy) z końcem każdego roku gospodarczego.								
5	Osoby, uprawnione do zarządzania i rozrządzania majątkiem stowarzyszenia lub związku i zakres ich uprawnień. Członkowie Rady Nadzorczej. Likwidatorowie.								
6	Data zatwierdzenia statutu. Data rozpoczęcia działalności i rozwiązania stowarzyszenia lub związku. Czas trwania.								
7	Rozwiązanie (likwidacja). Umieownienie. Upadłość. Nadzór sądowy.								
8	Numer aktów, data wpisów. Postanowienie sądziego. Podpis sekretarza.								
9	U W A G I								

26.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie egzaminów sądowych.

Na zasadzie art. 12 dekretu z dnia 8 lutego 1919 r. o aplikacji sądowej (Dz. Pr. № 18 poz. 225) zarządzam co następuje:

Art. 1. Komisje egzaminacyjne dla aplikantów sądowych będą utworzone przy każdym sądzie apelacyjnym.

Art. 2. Przewodniczy w Komisji prezes lub wiceprezes sądu apelacyjnego. Dalszy skład Komisji stanowią członkowie powołani na lat trzy przez Ministra Sprawiedliwości w liczbie przez niego ustalonej:

- 1) z pośród kandydatów należących do składu osobowego sądów i urzędów prokuratorskich w siedzibie sądu apelacyjnego, których przedstawia prezes tego sądu w liczbie podwójnej;
- 2) z adwokatów przedstawionych przez prezesa sądu apelacyjnego w porozumieniu z właściwą Radą Adwokacką Okręgową.

Członkowie Komisji nie pobierają za swe czynności wynagrodzenia.

Art. 3. Komisja odbywa sesje cztery razy do roku. Komplet stanowią przewodniczący lub jego zastępca oraz czterech członków wyznaczonych przez przewodniczącego, w tej liczbie jeden adwokat.

Art. 4. Prezes sądu apelacyjnego układa listę aplikantów, którzy zgłosili się do złożenia egzaminu w ciągu danej sesji. Zgłoszenia należy wnieść na piśmie za pośrednictwem urzędu, przy którym zgłaszający się odbywa aplikację.

Art. 5. Egzaminy odbywają się w siedzibie sądu apelacyjnego w terminach, które oznacza prezes sądu apelacyjnego i podaje w drodze służbowej do wiadomości kandydatów.

Art. 6. Egzamin piśmienny odbywa się w ciągu dwóch dni i obejmuje opracowanie na zasadzie akt sądowych:

- 1) z dziedziny prawa karnego — aktu oskarżenia lub wyroku motywowanego,
- 2) z dziedziny prawa cywilnego — wyroku motywowanego.

Prace winny być wykonane pod dozorem członka Komisji w ciągu siedmiu godzin. Kandydat ma prawo posługiwać się tekstami ustaw; wszelka pomoc z zewnątrz powinna być wyłączona w celu zabezpieczenia zupełnej samodzielności pracy.

Art. 7. Poszczególne prace bada wyznaczony do tego członek Komisji i referuje swą opinię Komisji przed odbyciem egzaminu ustnego. Inni członkowie Komisji mogą wypracowania przeglądać.

Art. 8. Egzamin ustny każdego aplikanta winien się odbyć bez odroczenia w jednym dniu przed kompletem egzaminującym Komisji i trwać przeciętnie dwie godziny. Jednocześnie mogą być egzaminowani dwaj kandydaci.

Art. 9. Egzamin ustny obejmuje wszystkie dziedziny obowiązującego prawa cywilnego i karnego materialnego i formalnego, oraz wiadomości z prawa państwowego, administracyjnego i skarbowego w zakresie niezbędnym do należytego sprawowania urzędów sądowych. Zadaniem egzaminu, obok zbadania znajomości powyższych dziedzin prawa, jest prze-

dewszystkiem stwierdzenie umiejętności samodzielnego rozstrzygnięcia zagadnień prawnych.

Art. 10. Ocena wyniku egzaminu wyraża się w stopniach: „bardzo dobrze”, „dobrze” i „niedostatecznie”.

Ustala ją komplet egzaminujący Komisji, w razie różnicy zdań większością głosów. Podstawą oceny winien być wynik łączny egzaminu piśmiennego i ustnego.

Art. 11. Aplikantom, którzy zdali egzamin, prezes sądu apelacyjnego wydaje odpowiednie świadectwa.

Art. 12. Aplikantowi, który egzaminu nie zdał, Komisja wyznacza nowy termin podług swego uznania (art. 7 dekretu).

Art. 13. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie i Lublinie od dnia ogłoszenia.

Warszawa, dnia 26 czerwca 1920 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

Dr. J. Morawski

(Dz. U. № 70 poz. 473).

27.

ROZPORZĄDZENIE

Kierownika Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 3 lipca 1920 r. w przedmiocie ustanowienia kontraktowych referentów prokuratur przy sądach okręgowych w b. zaborze austriackim, oraz zmiany nazwy funkcjonariuszów prokuratury Państwa przy sądach powiatowych.

Na mocy art. IX ustawy z dnia 23 maja 1873 r. Dz. Pr. P. № 119, wprowadzającej ustawę o postępowaniu karnem zarządzam, w porozumieniu z Kierownikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, dla obszaru b. zaboru austriackiego co następuje:

Art. 1. Na czas koniecznej potrzeby wprowadza się instytucję kontraktowych referentów prokuratur przy sądach okręgowych o zakresie działania podprokuratorów (§ 29 p. k. art. 7 dekretu z dn. 8 lutego 1919 r. Dz. Pr. poz. 200).

Art. 2. Referentem prokuratury ustanowioną może być tylko osoba, posiadająca uzdolnienie na urząd sędziowski w myśl przepisów obowiązujących w b. zaborze austriackim.

Ustanawianie referentów tych należeć będzie do Ministra Sprawiedliwości.

Art. 3. Referent prokuratury, przed rozpoczęciem swych czynności służbowych, złoży do rąk prokuratora przy sądzie okręgowym ślubowanie w następującej rocie: „ślubuję, że na powierzonym mi stanowisku referenta prokuratury przyczynić się będę w mym zakresie działania ze wszystkich sił do ugruntowania wolności, niepodległości i potęgi Rzeczypospolitej Polskiej, której wiernie służyć będę; wszystkich obywateli kraju w równym ma-

jąc zachowaniu, przepisów prawa strzec będę pilnie, powierzone mi obowiązki spełniać gorliwie i sumiennie, polecenia moich przełożonych wykonywać dokładnie, a tajemnicy urzędowej dochowam”.

Art. 4. Nazwę „funkcjonariusze prokuratury państwa” (§ 87 ust. 3 i 88 rozp. w pr. p. k.) zmienia się na oznaczenie „funkcjonariusze prokuratorscy”.

Art. 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia Warszawa, dn. 6 lipca 1920 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

Dr. J. Morawski

(Dz. Ust. № 57 poz. 355).

28.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie podziału rewiru śledczego powiatu Wieluńskiego w okręgu sądu okręgowego w Częstochowie na dwa rewiry śledcze.

Na mocy art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dziennik Praw № 14 poz. 170) postanawiam:

z dniem 15 sierpnia 1920 r. podzielić rewir śledczy powiatu Wieluńskiego w okręgu sądu okręgowego w Częstochowie na dwa rewiry śledcze: I-szy rewir obejmujący: miasto Wieluń, gminy Chotynin, Bolesławiec, Dietrzykowice, Kamionka, Mierzyce, Morsko, Praszka, Rudniki, Skomlin, Starzenice i Kurów; II-gi rewir gminy: Czastary, Galewice, Kuźnica, Grabowska, Lututów, Naramice, Nowa-Wieś, Skrzyńki, Skrzywno, Sokolniki, Wieruszów i Wydrzyn z siedzibami sędziów śledczych w Wieluniu.

Warszawa, dnia 3 lipca 1920 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

Dr. J. Morawski

29.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie skasowania sądu pokoju w Trzebieszowie i zmiany właściwości terytorjalnej sądów pokoju okr. miejskiego i okr. wiejskiego w Łukowie, w okręgu sądu okręgowego w Siedlcach.

Na mocy art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dziennik Praw № 14 poz. 170) odnośnie właściwości terytorjalnej sądów pokoju w okręgu sądu okręgowego w Siedlcach postanawiam:

z dniem 1 września 1920 roku,

- 1) skasować sąd pokoju w Trzebieszowie,
- 2) włączyć gminy: Gołębki, Skrzyszew, Trzebieszów, Celiny, Krasusy i Jakusze do właściwości sądu pokoju okr. wiejskiego w Łuko-

wie, wyłączając je jednocześnie z właściwości tego sądu gminy Łuków i Ulanów i nadając sądowi nazwę: „Sąd Pokoju II-go okr. w Łukowie”.

- 3) włączyć gminy Łuków i Ulanów do właściwości sądu pokoju okr. miejskiego w Łukowie i nadać sądowi temu nazwę: „Sąd Pokoju I-go okr. w Łukowie”.

Warszawa, dnia 8 lipca 1920 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

Dr. J. Morawski

30.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie przeniesienia siedziby sądu pokoju z Latowicza do Mrozów w okręgu sądu okręgowego w Warszawie.

Na mocy art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dziennik Praw № 14 poz. 170) postanawiam:

z dniem 1-go sierpnia 1920 r. siedziba sądu pokoju w Latowiczu w okręgu sądu okręgowego w Warszawie zostaje przeniesiona z Latowicza do Mrozów, a sąd otrzymuje nazwę: „Sąd Pokoju w Mrozach” w okręgu sądu okręgowego w Warszawie.

Warszawa, dnia 20 lipca 1920 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

Dr. J. Morawski

31.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 lipca 1920 r. w przedmiocie przesłania odezwo rek wizycyjnych do Austrii.

Na podstawie porozumienia się rządu Polskiego z rządem Austriackim sądy polskie mogą pisma rek wizycyjne adresowane do sądów austriackich kierować wprost do Urzędu Stanu dla Sprawiedliwości w Wiedniu, celem dalszego przesłania.

Tak pisma rek wizycyjne jak i odezwy od Urzędu Stanu winny być wystosowywane w języku polskim.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Dr. Jan Morawski*

(Dz. Ust. № 66 poz. 445).

32.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 7 sierpnia 1920 r. w przedmiocie wynagrodzenia świadków, znawców i tłumaczy w postępowaniu karnem.

Na zasadzie art. 6 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. Dz. U. № 67 poz. 453 zarządza się, co następuje:

A. Wynagrodzenie świadków, znawców i tłumaczy.

Art. 1. Świadkowie, znawcy i tłumacze mają w postępowaniu karnem prawo do wynagrodzenia na zasadzie postanowień § 383 — 386 p. k. oraz postanowień niniejszego rozporządzenia, — o ile niema osobnych przepisów, normujących odmiennie wynagrodzenie pewnych kategorii świadków, znawców lub tłumaczy.

Świadkom przysługuje to roszczenie także wtedy, jeżeli na wezwanie sądu stawili się do przesłuchania, ale przed przesłuchaniem zostali odprawieni. Znawcy i tłumacze mogą w takim przypadku żądać tylko zwrotu wydatków i odszkodowania za stratę czasu.

Kto niesłusznie odmawia zeznań, spełnienia czynności, będących obowiązkiem znawcy lub tłumacza, albo złożenia przysięgi, nie ma prawa żądać wynagrodzenia.

Znawca nie ma prawa do wynagrodzenia za czynności, które przedsięwziął bez polecenia sądu lub wbrew udzielonym wskazówkom.

Świadkowie, znawcy i tłumacze, którzy jawili się bez wezwania sądowego, mają takie same prawo do wynagrodzenia, jak w razie sądowego wezwania, jeżeli ich przesłuchano lub korzystano z ich pomocy, a sąd uzna, że ich przesłuchanie lub przybranie posłużyło do wyjaśnienia sprawy.

I. Wynagrodzenie świadków.

Art. 2. Pod warunkami, określonymi w § 383 p. k. świadkowie mogą żądać:

1. zwrotu kosztów podróży,
2. zwrotu kosztów pobytu (wydatki na wyżywienie i nocleg) oraz
3. odszkodowanie za stratę czasu.

Art. 3. Wynagrodzenie świadków wymierza się na podstawie taryf, wydawanych przez Ministra Sprawiedliwości na propozycje sądów apelacyjnych, przy odpowiednim zastosowaniu postanowień §§ 3 — 7, 9 — 16 i 18 — 24 rozporządzenia austr. ministra sprawiedliwości z dnia 17 września 1897 Dz. u. p. № 231 w przedmiocie należności świadków i znawców w cywilnych sprawach spornych.

Jeżeli według postanowień §§ 4 i 5 rozporządzenia austr. ministra sprawiedliwości z dnia 17 września 1897 r. Dz. u. p. № 221 nie można świadkowi przyznać kosztów za użycie zbiorowego środka przewozowego, poczty lub podwozy, nie należy mu się wynagrodzenie za odbycie drogi pieszo lub na rowerze. Natomiast jeżeli odległość przebyta tam i napowrót wynosi najmniej 15 km., można mu przyznać kwotę 2 — 10 mk. na pokrycie kosztów obiadu, jakiego w drodze tam i napowrót potrzebował.

Art. 4. Przyznania należności świadek winien żądać w sądzie ustnie lub na piśmie pod ich utratą w ciągu 24 godzin po przesłuchaniu albo, jeżeli przesłuchanie się nie odbyło, po odprawieniu świadka.

Art. 5. Kancelarja sądowa, a mianowicie wyznaczony przez przełożonego sądu urzędnik oznacza należności świadków i zarządza ich wypłatę. Oznaczanie należności świadków należy poruczyć temu urzędnikowi kancelaryjnemu, który prowadzi rachunek kosztów karnych, chyba że szczególnie stosunki wymagają odmiennego zarządzenia.

Art. 6. Jeżeli świadek żąda przyznania należności w toku przesłuchania, należy kancelarji sądowej polecić oznaczenie należności.

Jeżeli świadek zgłosi swe żądanie w kancelarji sądowej, nie spisuje się protokołu; przed oznaczeniem należności należy jednak stwierdzić, czy roszczenie świadka o wynagrodzenie jest uzasadnione.

Wynagrodzenie żądane i przyznane należy uwidocznić w aktach.

Art. 7. Należność przyznaną oznajmia się ustnie świadkowi i wedle możliwości wypłaca się ją zaraz; świadkowi nieobecnemu doręcza się krótkie zawiadomienie i przesyła pieniądze bezpłatnie.

II. Wynagrodzenie znawców.

Art. 8. Znacwy mogą żądać:

1. zwrotu kosztów podróży i pobytu,
2. zwrotu innych wydatków, które ponieśli (koszta przygotowania opinji, wynagrodzenie za zużyte przy badaniu materiały i narzędzia i t. p.),
3. odszkodowanie za stratę czasu oraz
4. wynagrodzenie za pracę.

Znacwy, w tym charakterze stale przy sądzie ustanowieni i pobierający za to wynagrodzenie, mogą domagać się tylko zwrotu wydatków, przytoczonych pod L. 1 i 2. W stosunku do zobowiązanego do zwrotu (§ 389 i 390 p. k.) policza się jednak także należności, wymienione pod L. 3 i 4, które należałoby przyznać znacwy, gdyby nie był ustanowiony za stałym wynagrodzeniem.

Art. 9. Koszta podróży i pobytu znacwów, będących w służbie publicznej, oznacza się według dotyczących przepisów dla osób, pełniących służbę publiczną. Innym znacwom zwraca się koszta podróży i pobytu wedle postanowień o wymiarze takichże roszczeń świadków i wedle taryf, ułożonych dla świadków.

Art. 10. Inne koszta i wydatki zwraca się znacwy o tyle, o ile były konieczne do spełnienia jego czynności i zostały należycie wykazane. Za dostarczenie narzędzi i przyrządów, których można stale używać, nie należy się osobne odszkodowanie.

Art. 11. Odszkodowanie za stratę czasu wymierza się, uwzględniając stosunki zarobkowe znacwów, jednakże nie powyżej ośmiu marek za każdą rozpoczętą godzinę i nie powyżej osiemdziesięciu marek za cały dzień.

Znacwy winni wykazać wiarogodnie wysokość swego normalnego zarobku i uszczerbku w zarobku, o ile stosunki zawodowe i zarobkowe znacwy nie dostarczają w tym względzie pewnych i znanych sądowi wskazówek. Jeżeli strata czasu nie powoduje uszczerbku w zarobku, nie należy się znacwy odszkodowanie za stratę czasu.

Za stracony uważa się czas, który znacwa celem wypełnienia swego obowiązku musi spędzić poza swoim mieszkaniem lub zwykłym miejscem pracy; nie liczy się atoli czasu, użytego na wykonanie czynności, za które znacwa otrzymuje wynagrodzenie za pracę.

Art. 12. Wynagrodzenie za pracę wymierza się, uwzględniając nakład czasu i trudu, koniecznych do samego wykonania pracy, oraz mając na uwadze zapłatę, udzielaną zwyczajnie za podobne prace poza postępowaniem sądowym.

Oceniając wartość pracy, należy rozróżnić, czy badanie ma charakter pracy naukowej lub artystycznej lub też wymaga całkiem szczególnych wiadomości zawodowych, a w szczególności technicznych, które nabywa się tylko przez wyższe studia albo przez szczególne wyszkolenie lub wykształcenie, czy też do tego wystarczają zwyczajne wiadomości rękodzielnika lub kupca, jak np. przy ocenianiu zwyczajnych przedmiotów użytkowych.

Jeżeli praca znacwy polega tylko na świadczeniach ostatniego rodzaju, które łączą się zazwyczaj z jego zarobkowaniem lub zawodem, znacwa może żądać tylko odszkodowania za stratę czasu. Znacwom, którzy nie mogą żądać wynagrodzenia za stratę czasu (art. 11 ust. 2), należy się w takich przypadkach wynagrodzenie, wymierzone w myśl ustępu pierwszego, które jednak nie może przekraczać granicy, oznaczonej w art. 11 ustęp pierwszy.

Art. 13. W razie przybrania kilku znacwów każdy z nich ma prawo do pełnego wynagrodzenia za stratę czasu i za pracę oraz do zwrotu poniesionych przez siebie, należnych kosztów podróży, pobytu i innych wydatków.

Art. 14. Ze znacwami, którzy są stale ustanowieni i zaprzysiężeni do wydawania opinji pewnego rodzaju, może być zawarty układ w przedmiocie taryfy, według której mają być im zwracane koszta i wydatki, połączone z ich czynnościami, i według której ma być uiszczony wynagrodzenie za pracę. Układ taki wymaga zatwierdzenia przez prezesa sądu apelacyjnego.

Art. 15. Znacwy lekarze i weterynarze korzystają nadal z podwyżki wynagrodzenia za czynności sądowo lekarskie, przyznanej im rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dn. 17 lipca 1919 r. Dz. P. P. № 58 poz. 353.

Art. 16. Sądy winny ograniczać przybieranie znacwów i zakres ich czynności do przypadków koniecznej potrzeby (§ 118 i 123 p. k.). Badania przez znacwów wolno zatem zarządzać tylko wtedy, jeżeli można oczekiwać wyniku, przydatnego dla celów postępowania karnego. W razie wątpliwości w tym względzie sąd powinien najprzód wyjaśnić to pytanie wstępne w odpowiedni sposób.

Art. 17. Przyznania należności znacwy winni żądać w sądzie ustnie lub na piśmie pod ich utratą w ciągu dni ośmiu po złożeniu opinji, a jeżeli opinji nie wydali, po ich odprawieniu.

Art. 18. Wynagrodzenie znacwów oznacza sędzia, który ich przybrał. Wymiar wynagrodzenia za pracę, przewyższający kwotę osiemdziesięciu marek, należy wraz z uzasadnieniem udzielić do wglądu prokuratorowi względnie urzędnikowi, pełniącemu czynności prokuratorskie.

III. Wynagrodzenie tłumaczy.

Art. 19. Tłumaczowi, przybranemu do przesłuchania sądowego, należy się tytułem odszkodowania za stratę czasu (art. 11) i tytułem wynagrodzenia za pracę (art. 12) kwota nie wyżej ośmiu marek za każdą rozpoczętą godzinę,

za cały dzień jednak nie powyżej osiemdziesięciu marek. Wymierzając wynagrodzenie należy uwzględnić stanowisko, wykształcenie i uszczerbek w zarobku skutkiem straty czasu, trudność tłumaczenia i czas trwania pracy. Jeżeli tłumacz musi sam pisać protokół, należy mu się osobne wynagrodzenie po marce za każdą stronę z 32 linjami pisma (§ 328 instr. sąd.).

Art. 20. Za tłumaczenia pisane poza sądową czynnością urzędową należy się wynagrodzenie w kwocie pięciu marek, jeżeli tłumaczenie nie przenosi jednej całej strony (§ 328 instr. sąd.), w innych przypadkach należy wynagrodzenie stosunkowo podwyższyć. Za pisanie nie należy się osobne wynagrodzenie.

Art. 21. Zresztą przepisy o wynagrodzeniu znawców stosują się także do wynagrodzenia tłumaczy.

B. Wykazy czynności.

Art. 22. W wykazach czynności sądów apelacyjnych (form. p. k. № 43) nie należy już podawać przypadków zezwolenia na zmianę miejsca wykonania kary (§ 406 p. k.).

C. Zapisek o wyroku.

Art. 23. Zapisek o wyroku (§ 458 p. k.) jest dopuszczalny tylko w sprawach o przekroczenia przy wyrokach prawomocnych, jeżeli żadna ze stron nie żądała wyraźnie wydania wyroku na piśmie. Umieszcza go protokulant wedle wskazówek sędziego na protokole rozprawy, ale pod osobną liczbą porządkową, a podpisuje sędzia.

Protokół rozprawy wraz z zapiskiem o wyroku nie ulega zniszczeniu, tak samo i doniesienie w tym przypadku, jeżeli w zapisku o wyroku przy określaniu czynu, którego winnym uznano oskarżonego, powołano się w całości lub w części na treść doniesienia.

D. Postanowienia końcowe.

Art. 24. Należności świadków, znawców i tłumaczy, do których nabyło prawo przed dniem 1 września 1920 r. jako dniem wejścia w życie ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. Dz. U. P. № 67 poz. 453, oznacza się wedle przepisów dotychczasowych, przy oznaczaniu takich należności znawców lekarzy i weterynarzy uwzględnia się jednak podwyżkę utrzymaną w art. 15 niniejszego rozporządzenia nadal w mocy.

Przepis § 8 rozporządzenia austr. ministerstwa sprawiedliwości z dnia 20 marca 1901 Dz. u. p. № 34 uchyla się.

Minister Sprawiedliwości:
St. Nowodworski

(Dz. Ust. № 75 poz. 515).

33.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 sierpnia 1920 r. o podwyższeniu opłat za doręczenia w sprawach cywilnych na obszarze b. zaboru austriackiego.

Na zasadzie artykułu XXXIV ustawy z dnia 1 sierpnia 1895 r. № 112 Dz. p. p. zarządzam w porozumieniu z Ministrem Skarbu:

§ 1. Opłata za doręczenie w sprawach cywilnych, spornych i niespornych — dokonywane przez organa sądowe (woźnych lub pościągów) czy to w siedzibie czy też poza siedzibą sądu, wynosi 2 mk.

§ 2. Opłaty nie pobiera się: 1) za doręczenia dokonywane w budynku sądu lub przy wykonaniu czynności egzekucyjnej; 2) jeśli do uiszczenia opłaty obowiązana jest strona, która korzysta z prawa ubogich, albo dla której ustanowiono kuratora w myśl par. 276 u. cyw.; w tych wypadkach należy zaniechać także dodatkowego ściągania opłaty za doręczenie.

§ 3. Przepis par. 9 rozporządzenia b. austr. ministerstwa sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu z dnia 22 sierpnia 1899 r., № 162 Dz. p. p. uchyla się.

§ 4. Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 1 września r. b.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

(Dz. Ust. № 75 poz. 516).

34.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 sierpnia 1920 r. w przedmiocie taryfy wynagrodzenia świadków w sprawach karnych w b. zaborze austriackim.

Na zasadzie par. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 sierpnia 1920 r. Dz. Ustaw № 75 poz. 515 wprowadza się następującą

T A R Y F E

wynagrodzenia świadków w postępowaniu w sprawach karnych dla okręgów sądów apelacyjnych we Lwowie i Krakowie:

I. Wynagrodzenie kosztów pobytu świadków w miejscu przesłuchania.

Koszta pobytu składają się z wydatków na wyżywienie i nocleg. Stosownie do miejscowych stosunków, wyżywne wynosi 6 — 25 mk. a noclegowe 5 — 30 mk.

Wyżywne obejmuje zwrot koniecznych wydatków na obiad, noclegowe zaś zwrot koniecznych wydatków na wieczerzę, nocleg i śniadanie.

Świadkowi, przesłuchanemu w miejscu jego zamieszkania lub pobytu, nie należy się ani wyżywne ani noclegowe.

II. Wynagrodzenie za stratę czasu przez jeden dzień:

№ grupy	GRUPA ZAROBKOWA	Dla świadków zamieszkałych w siedzibie trybunału	Dla świadków zamieszkałych w innych miejscowościach
		mk.	mk.
I.	Robotnicy bez wykształcenia przygotowawczego, przemysłowego lub zawodowego, żyjący z zarobku dziennego od sztuki lub tygodniowego, wyrobnicy, posługacze publiczni, ślugi, stróże leśni i polowi, o ile nie są ślugami rządowymi, gospodarze wiejscy, posiadający małe grunta i zmuszeni zarabiać pobocznie na swe utrzymanie lub utrzymujący się z tego, co sobie wymówili przy odstąpieniu gruntu	10 — 20	8 — 15
II.	Robotnicy w przedsiębiorstwach górniczych i robotnicy z wykształceniem przygotowawczym, przemysłowym lub zawodowym, żyjący z zarobku dziennego od sztuki lub tygodniowego	10 — 30	8 — 20
III.	Rękodzielnicy i drobni przemysłowcy, którzy sami są czynni w swoim przemyśle, obnoścy, ajenci, komisanci podróżujący, którzy pobierają prowizję, subjekci handlowi i osoby, których zarobek dochodzi podobnych granic.	10 — 30	8 — 20
IV.	Właściciele i dzierżawcy gospodarstw wiejskich, z których intrata zapewnia im całkowite utrzymanie, o ile nie tylko kierują gospodarstwem rolnem i nadzorują je, lecz zmuszeni są sami także pracować w tem gospodarstwie i którzy wykażą, że przez stratę czasu ponoszą w swoim zarobku dotkliwy uszczerbek . .	10 — 30	8 — 20
V.	Nauczyciele prywatni, osoby z wykształceniem uniwersyteckim lub podobnym zawodem, inni świadkowie nie należący do grup I—IV, którzy wykażą, że przez stratę czasu ponoszą w swoim zarobku dotkliwy uszczerbek . .	20 — 80	20 — 80

U W A G I:

1. Świadcowi należy się zwrot kosztów koniecznych, wywołanych podróżą do miejsca przesłuchania, pobytem tamże i podróżą powrotną.

Koszty podróży wymierzone będą według przepisów §§ 3—7 i 9 rozp. z 17 września 1897 r. Dz. Ustaw Państwa № 221 i według § 3 ust. 2 rozp. Min. Sprawiedliwości z dnia 7 sierpnia 1920 r. Dz. Ustaw № 75 poz. 515.

2. Oskarżyciel prywatny nie ma prawa żądać przyznania należytości świadka; inni poszkodowani mają to prawo tylko wówczas, gdy ich wezwano celem przesłuchania jako świadków.

3. Sposób wynagrodzenia osób wojskowych i funkcjonariuszów policji państwowej w czynnej służbie, którzy stają jako świadkowie przed sądem karnym, znajdującym się poza ich miejscem służbowym, określają osobne przepisy.

4. Świadek może żądać odszkodowania za stratę czasu tylko wtedy, gdy ta strata przyprawiła go o dotkliwy uszczerbek w codziennem zarobkowaniu.

5. Urzędnikom i sługom państwowym należy się zwrot kosztów podróży, wyżywne i noclegowe, jak innym świadkom; nie mogą domagać się zwrotu kosztów podróży, unormowanych dla urzędników, djet, ani wynagrodzenia za stratę czasu. Również adwokaci i notariusze, kandydaci adwokatury i notariusze nie mogą domagać się wynagrodzenia według taryfy adwokackiej lub notarialnej. Wynagrodzenia za stratę czasu mogą oni żądać tylko o tyle, o ile takie prawo przysługuje wogóle świadkom.

6. Przy stosowaniu taryfy należy zazwyczaj wymierzać wynagrodzenie według unormowanych kwot minimalnych; wolno jednak uwzględniać warunki bytu i zarobkowania poszczególnych do tej samej grupy należących osób i w miarę tego przyznawać im wynagrodzenie wyższe niż kwoty minimalne.

Poza tem można przyznawać kwoty, niższe od kwot minimalnych, jeżeli ze względu na stosunki miejscowe i osobę świadka minimalna kwota wynagrodzenia taryfowego byłaby widocznie zbyt wysoka.

7. Wynagrodzenie znawców wymierza się według przepisów §§ 8—18 rozp. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 7 sierpnia 1920 r. Dz. Ustaw № 75 poz. 515.

Wynagrodzenie znawców za oszacowanie ruchomości i za ocenienie nieruchomości np. przy zgorzałych budynkach włościańskich, które można przeprowadzić bez trudnych obliczeń i bez szczególnych wiadomości zawodowych, może być wymierzone według taryfy, obowiązującej w przedmiocie wynagrodzenia znawców w sprawach prywatno-prawnych, zatwierdzonej reskryptem austr. Min. Sprawiedliwości z dn. 30 października 1918 r. L. 42100.

Rozporządzeniem Gal. Namiestnictwa z dn. 31 maja 1918 r. Dz. Ustaw Krajowych № 36 ustanowiono taryfę dla cywilnych inżynierów i geometrów za czynności, wykonywane na wezwanie władz państwowych. Taryfy te nie obowiązują wprawdzie w razie użycia takich znawców w postępowaniu sądowym, dają jednak pewne podstawy przy oznaczaniu należytości tych znawców za czynności, wykonane na wezwanie władz.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

35.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie skasowania sądu pokoju w Kamieńsku, w okręgu sądu okręgowego w Piotrkowie.

Na mocy art. 3-go dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie dylokacji sądów (Dziennik Praw № 14 poz. 170) postanawiam:

z dniem 1-ym listopada 1920 r. skasować sąd pokoju w Kamieńsku przez włączenie gminy Łękawa do właściwości sądu pokoju w Bełchatowie, oraz gminy Kamieńsk do sądu pokoju w Kleszczowie, w okręgu sądu okręgowego w Piotrkowie.

Warszawa, dnia 17 września 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:
w z. *Dr. Jan Morawski*

OKÓLNIK № 285

do Panów Prezesów i Prokuratorów sądów okręgowych b. zaboru rosyjskiego.

w przedmiocie

kierowania nakazów poszukiwań do Urzędów Policji śledczej przy właściwych Komendach Okręgowych Policji Państwowej i w przedmiocie przesyłania listów gończych Komendom Okręgowym Policji Państwowej.

Wskutek pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 1920 r. № 620/1 B. P. podaje do wiadomości, że nakazy poszukiwania (art. 846 U. P. K.) należy z zasady kierować do Urzędów Policji śledczej przy właściwych Komendach Okręgowych Policji Państwowej; w wypadkach nagłych można oczywiście zwrócić się też do najbliższego posterunku policyjnego.

Oprócz ogłaszania listów gończych w sposób przewidziany w art. 846 i 848 U. P. K. wskazanem jest również przesyłanie listów gończych wyłącznie Komendom Okręgowym Policji Państwowej; Komendy te zarządzają natychmiast poszukiwania nie tylko w danym okręgu policyjnym, lecz także w całym Państwie za pośrednictwem centrali kryminalnej w Warszawie.

Zechcą Panowie Prezesi (Prokuratorzy) uwiadomić o tem Wydziały Karne Sądów Okręgowych, sędziów śledczych i sędziów pokoju (podprokuratorów).

Warszawa, dn. 25 czerwca 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:
w z. *Dr. Jan Morawski*

OKÓLNIK № 287

do Panów Prezesów sądów apelacyjnych w Warszawie i Lublinie oraz Panów Prezesów sądów okręgowych w tych okręgach apelacyjnych

w przedmiocie

sporządzania aktów sprzedaży gruntów, obciążonych pożyczką Banku Włościańskiego.

Zgodnie z art. 72 i 73 statutu (wyd. 1912 r.) rosyjskiego Banku Włościańskiego aljenacja parcel gruntowych lub ich części, nabytych przy pomocy Banku i obciążonych pożyczką bankową, wymagała uprzedniego zezwolenia Banku pod nieważnością aktów sprzedaży. Przepis ten miał na celu z jednej strony zabezpieczenie wierzytelności bankowych, z drugiej zaś dawał możliwość Bankowi, do którego należało współdziałanie w tworzeniu racjonalnych gospodarstw rolnych, w związku z innymi w tej mierze obowiązującymi przepisami, regulowania obrotu gruntów, nabytych przy pomocy Banku.

Stosując się do powyższych przepisów, notariusze nie mogli przystępować do sporządzenia aktów sprzedaży. Wydziały zaś hipoteczne nie mogły przepisać tytułu własności, dopóki Bank Włościański nie zaakceptował ostatecznie treści i warunków umowy.

Zasada ta jednak dość często jest gwałcona przez poszczególnych notariuszy, którzy sporządzają akty sprzedaży bez uprzedniego zezwolenia Banku, w tem najwidoczniej przeświadczeniu, iż sporządzenie aktu jeszcze niczego ostatecznie nie przesądza, gdyż wydziały hipoteczne, które istotnie bardzo ściśle przestrzegały przepisów art. 72 i 73 statutu Banku, do czasu otrzymania zezwolenia Banku aktu takiego nie zatwierdzą.

Takie postępowanie notariuszy wywoływało jednak duże komplikacje, gdyż włościanie, zawarłszy akt nabycia i objąwszy w posiadanie grunt, nader często nie troszczyli się o zatwierdzenie aktu przez wydział hipoteczny, przepisanie tytułu własności i o wyjednanie w tym celu zezwolenia Banku.

Stan taki jednak długo trwać nie powinien i sprawy te wymagają jak najszybszego uregulowania. Na mocy uchwały Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1919 r. powstał Zarząd Likwidacyjny Oddziałów Banku Włościańskiego (Warszawa, Niecała 3), który obecnie reprezentuje dawne oddziały Banku i udziela potrzebnych do aljenacji zezwoleń.

Wobec tego proszę Pana Prezesa o przypomnienie podwładnym notariuszom, że w myśl art. 243 ust. not. i art. 59 i 60 ustawy ros. banku włość. w wydaniu 1903 r. (art. 72 i 73 w wydaniu 1912 r.):

akty sprzedaży gruntów, obciążonych pożyczką Banku Włościańskiego mogą być sporządzane tylko za uprzednią zgodą Zarządu Likwidacyjnego Oddziałów Banku Włościańskiego.

Warszawa, dnia 19 lipca 1920 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:
Dr. Jan Morawski

OKÓLNIK № 290

do Panów Prezesów sądów apelacyjnych w Warszawie i Lublinie oraz Panów Prezesów sądów okręgowych w tychże okręgach apelacyjnych

w przedmiocie

trybu odstępowania swoich praw przez dzierżawców wieczystych dóbr państwowych.

W myśl art. 537 i 1712 Kod. Cyw. dobra rządowe pod względem administracji, dzierżaw i alienacji poddane zostały specjalnym przepisom które nie pozwalają posiadaczom dóbr tego rodzaju dowolnego zbywania i obciążania praw im służących.

Na mocy tych przepisów, a mianowicie postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego z dnia (24 paździer.) 5 listopada 1852 r. (Dz. Pr. t. 46, str. 47) wzbronione jest dzierżawcom czasowym i wieczystym dóbr państwowych: — odstępowanie komu innemu praw im służących, dzielenie posiadłości na części lub oddawanie takowych w czasowe posiadanie komu innemu bez poprzedniego zezwolenia władz rządowych.

Art. 8 tegoż postanowienia Rady Administracyjnej grozi karami notariuszom, którzyby przyjęli i spisali akt przeciwny przepisom tegoż postanowienia.

Tymczasem notariusze, jak stwierdza Zarząd Okręgowy Dóbr Państwowych w Warszawie, od paru lat nie przestrzegają wskazanego przepisu.

Ministerstwo Sprawiedliwości prosi panów prezesów o przypomnienie panom notariuszom, że sporządzanie aktów na odstępowanie praw do skarbowych dzierżaw czasowych lub wieczystych osobom trzecim, bez zezwolenia władzy państwowej jest wzbronione.

Warszawa, dn. 13 lipca 1920 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

Dr. Jan Morawski

OKÓLNIK № 293

do Panów Prezesów Sądu Najwyższego, sądów apelacyjnych i okręgowych, oraz Panów Prokuratorów przy sądach: Najwyższym, apelacyjnych i okręgowych b. zaboru austriack. i rosyjsk. tudzież do okręgowych Dyrekcji więziennych b. zaboru rosyjskiego.

w przedmiocie

wniosków reklamacyjnych popisowych z r. 1890, 1891, 1892, 1893 i 1894.

W przedmiocie powołania do służby wojskowej zarządzonego na mocy rozporządzenia R. O. P. z dnia 14 lipca 1920 r. (Dz. Ustaw Rzplitej Polskiej z dnia 20 lipca 1920 № 58 poz. 563), a dotyczącego byłych szeregowych wszystkich rodzajów broni (byłych wojskowych) urodzonych w latach 1890, 1891, 1892, 1893 i 1894, którzy służyli w armjach obcych, względnie w wojsku lub formacjach polskich, wydało Ministerstwo Spraw Wojskowych, oddział I sztabu, Sekcja pob. i uzup. pismem z dn. 20 lipca 1920 L. ^{39866/20} 5423 — I. za-

rządzenie, aby tym popisowym, którzy przedstawiają Komisji Przegądowej zaświadczenie instytucji rządowej, że są reklamowani, udziela odroczeń stawiennictwa do dnia 1-go listopada r. b.

Powyższe zaświadczenie winni reklamowani popisowi przedstawić Komisji Przegądowej bezwarunkowo w dniu, w którym winni stanąć do przegądu.

Reklamowani popisowi, którzy się do powyższego nie zastosują, odroczenia stawiennictwa bezwzględnie nie uzyskają i będą narażeni na niewzłoczne wcielenie do oddziałów, nawet gdyby później odpowiednie zaświadczenie przedstawili.

Wnioski reklamacyjne, sporządzone w myśl rozporządzenia Rady Ministrów (Dz. Ustaw Rzplitej № 87 poz. 474 rok 1919) należy nadsyłać tak, aby wpłynęły najdalej do dnia 10 września r. b. do Sekcji Poborowej i Uzupelnień MSWojsk.

Wnioski, które nadejdą po tym dniu, nie będą mogły być rozpatrzone we właściwym terminie, skutkiem czego nie będą dostateczną gwarancją tego, że popisowy nie zostanie po upływie udzielonego mu odroczenia stawiennictwa wcielony do szeregow.

Ministerstwo Sprawiedliwości podając powyższe do wiadomości i ewentualnego zastosowania się zwraca uwagę, że ze względu na obecną sytuację Państwa, należy ewentualne wnioski reklamacyjne ograniczyć do wypadków bezwzględnie wyjątkowej konieczności.

Warszawa, dn. 4 sierpnia 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

OKÓLNIK № 294

do Panów Prezesów sądów okręgowych w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie i Lublinie

w przedmiocie

dotatku komunalnego do podatku stemplowego od obrotu nieruchomości.

W okólniku № 259 dla okręgu sądu apelacyjnego warszawskiego i № 260 dla okręgu sądu apelacyjnego lubelskiego Ministerstwo Sprawiedliwości stwierdziło, iż ze względu na zmiany ustawodawstwa w tym przedmiocie notariusze nie są obowiązani do pobierania dodatku komunalnego do podatku stemplowego. Na życzenie władz samorządowych wyjaśnia się jednak, że powyższe okólniki nie zabraniają notariuszom pobierania tego dodatku na zasadzie porozumienia między notariuszem a właściwym wydziałem powiatowym lub magistratem gminy wydzielonej z powiatu. Układy takie są dopuszczalne. Wynagrodzenie nie powinno zdaniem Ministerstwa Sprawiedliwości przekraczać 1 do 3% od sum pobieranych.

W braku takiego porozumienia notariusze są obowiązani stosownie do powyższych okólników do zawiadamiania właściwej instytucji samorządowej o sporządzonym akcie. Będzie to w praktyce dotyczyło szczególnie tych wypadków, gdy przedmiotem aktu jest nieruchomość położona poza obszarem powiatu, w którym notariusz ma siedzibę.

Warszawa, dnia 11 sierpnia 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

OKÓLNIK № 294 a

do Pana Prezesa Sądu Najwyższego i do Panów Prezesów wszystkich sądów apelacyjnych i okręgowych oraz do Panów Prokuratorów przy tychże sądach

w przedmiocie

odezwy Pana Prezydenta Ministrów do urzędników.

Ministerstwo Sprawiedliwości udziela niniejszem do wiadomości odezwę Pana Prezydenta Ministrów do urzędników z dnia 26 lipca 1920 r. z prośbą o zakomunikowanie jej w najkrótszym czasie wszystkim podwładnym Sądom i Urzędom, — oraz o dołożenie wszelkich starań, by wytyczne tej odezwy zostały istotnie w czyn wprowadzone.

Warszawa, dnia 4 sierpnia 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

Do wszystkich pp. Urzędników i Funkcjonariuszy państwowych.

Dobro Rzeczypospolitej wymaga zawsze, a szczególnie w chwili obecnej od całego społeczeństwa, od wszystkich czynników tworzących Państwo, rzetelnego, szczerego współdziałania i wypełniania najściślej obowiązków ciążących na każdym obywatelu. Najważniejsze obowiązki spoczywają na urzędnikach Rzeczypospolitej.

Uznając dobrą wolę urzędników wszelkich kategorii, oceniając należycie znaczenie ich współdziałania w pracy nad budową naszej państwowości, uważam za wskazane, objawszy odpowiedzialność za rządy w Państwie, zwrócić się do wszystkich pp. funkcjonariuszy państwowych z podaniem wytycznych, które mają być przez pp. urzędników najsumienniejszemu przestrzegane. Sejm Ustawodawczy, uchwalając doniosłe reformy, wprowadzające przełomowe zmiany w ukształtowaniu stosunków politycznych, gospodarczych i społecznych, stworzył podwaliny Polski Ludowej. To w pierwszej linii uświadomić sobie muszą pp. urzędnicy, którzy w okresie tworzenia się Państwa Polskiego są w wielkiej mierze tego Państwa budowniczymi, a zarazem stanowią łącznik między Państwem a jego obywatelami. Społeczeństwo zwykło osądzać Państwo według tego, jakie jest postępowanie jego urzędników. Pierwszym obowiązkiem urzędników jest najściślej wykonywanie ustaw obowiązujących. Niejedne z uchwalonych przez Sejm ustaw, niejednokrotnie naruszają utarte w okresie niewoli pojęcia i poglądy warstw, które przed wojną korzystały z przywilejów, z dawnych form i urządzeń, zmiecionych dopiero przez wojnę światową i przez zrodzone w jej krwawych oparach nowe wielkie idee wolności i postępu. Pp. urzędnicy muszą zrozumieć, że te ustawy stanowią fundamenty nowego ustroju Polski, że są dla mas włościańskich i robotniczych, na których przyszłość Rzeczypospolitej oparta, najwymowniejszym dowodem, iż w Polsce odrodzonej niema przywilejów, że masy pracujące mają w Rzeczypospolitej naprawdę matkę, którą kochać, ale dla której w potrzebie wszystko poświęcić należy i warto. Każdy, kto do urzędu przychodzi, bez względu na to, czy w sukmanie wieśniaczej, czy w miejskim ubraniu, czy w bluzie robotniczej, musi mieć jednakowy przystęp do każdego urzędnika i musi być jednakowo życzliwie traktowany. Nie mogą mieć

miejsca żadne protekcje; nie może się więcej powtarzać lekceważenie tych obywateli, co najwięcej opieki rządu potrzebują, ale często nie mogą się o nią doprosić, bo przed nimi załatwia się sprawy protegowanych.

Każdy chłop czy robotnik musi być tak w każdym urzędzie traktowany, by w jego świadomości wyrzyło się na zawsze przeświadczenie, iż jest pełnoprawnym obywatelem Państwa, aby przez to spotęgowało się w nim uczucie miłości Rzeczypospolitej, której trwałość i byt na masach pracujących oprzeć się muszą.

Funkcjonariusze państwowi na całym obszarze Państwa, muszą świecić masom przykładem, jak się dla dobra ogólnego pracuje i jak się dobro państwowe szanuje.

Praca w urzędach musi być możliwie najwydatniejszą.

Wszystkie sprawy załatwiane być muszą jak najszybciej. Przy wykonywaniu ustaw urzędnik musi pamiętać o tem, że jest nie tylko urzędnikiem, ale także obywatelem Państwa. Z urzędu każdy obywatel powinien wynieść wrażenie, że aparat państwowy działa sprawnie, zdecydowanie, szybko i po obywatelsku, że urzędnicy dzieją wysoko sztandar dobra publicznego i godności swego stanu. Praca w biurach musi się zaczynać i kończyć w ściśle oznaczonych godzinach. Interesanci nie mogą być trzymani po kilka godzin, a czasem i dni przed drzwiami urzędu dlatego, że dany urzędnik w godzinach biurowych nie urzęduje. Należy pamiętać zawsze, że urzędnik jest sługą Państwa i społeczeństwa. Jest nim tak dobrze Prezydent Ministrów, jak każdy najniższy funkcjonariusz państwowy. Postępowanie wszystkich funkcjonariuszy państwowych z obywatelami musi być dostosowane do tej przesłanki. Każdy urzędnik musi czynem udowodniać, że dobra państwowego nikomu marnować ani rozdrapywać nie wolno. Zniknąć musi natychmiast szafowanie przez funkcjonariuszy państwowych dobrem Państwa bez koniecznej potrzeby.

Duch demokratyczny, jakiego wymaga nowoczesna Polska, musi się przejawiać w sposobie urzędowania, pilności, gorliwości i sumiennosci urzędników. Dobro Państwa żąda, by tym duchem przejął się cały stan urzędniczy.

Nie wątpię, że pp. urzędnicy zastosują się do tych wytycznych i przez odpowiednie postępowanie spotęgują w masach świadomość, że Polska Ludowa jest faktem — a nie marzeniem. Wszczepienie tej świadomości i wiary w masy jest kamieniem węgielnym trwałości, szczęścia a zarazem rozwoju Rzeczypospolitej.

Warszawa, dnia 26 lipca 1920 r.

Prezydent Ministrów:

Witos

OKÓLNIK № 295

do Panów Prezesów wszystkich sądów okręgowych i Panów Prokuratorów przy tychże sądach.

w przedmiocie

przyspieszenia biegu spraw, wszczętych z mocy ustawy z dn. 30 stycznia 1920 r.

Z raportów, otrzymanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości w myśl okólnika № 245 do dnia 1 lipca r. b., wynika, że śledztwa wszczęte w sprawach z ustawy z dnia 30 stycznia 1920 r. ciągną się już po dwa i nawet

trzy miesiące i zaledwie nieznaczna ich część została dotychczas ukończona.

Ministerstwo prosi wobec tego Panów Prezesów i Prokuratorów o przedsięwzięcie wszelkich środków w celu przyspieszenia biegu tych spraw, mających tak ważne znaczenie dla Państwa.

O ileby w sprawach takich już zapadły wyroki Ministerstwo prosi o niezwłoczne zakomunikowanie nazwisk i stanowisk służbowych skazanych osób, zarzucanych im czynów i rozmiaru wymierzonej kary.

Warszawa, dn. 4 sierpnia 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:
St. Nowodworski

OKÓLNIK № 297

do Urzędów wymiaru Sprawiedliwości b. zaboru rosyjskiego i austriackiego na ręce Panów Prezesów i Prokuratorów sądów apelacyjnych i okręgowych.

w przedmiocie

zastosowania ustawy o zwalczaniu lichwy wojennej (Dz. U. № 67 poz. 449).

Ustawa z dnia 2 lipca b. r. № 67 Dz. Ust. poz. 449 o zwalczaniu lichwy wojennej, która wchodzi w życie w terminie określonym w art. 4 ustawy z 31 lipca 1919 r. № 66 Dz. Ust. t. j. z dniem 19 sierpnia, składa represję karną zasadniczo w ręce sądów zwyczajnych, usuwając niejasność położenia prawnego, jaką—zwłaszcza na obszarze b. zaboru rosyjskiego—wywołał dekret z 11 stycznia 1919 r. o utworzeniu Urzędu walki z lichwą i spekulacją przy Ministerstwie Apropowizacji.

Omówienie poszczególnych przepisów nowej ustawy nie jest możliwe w piśmie niniejszem, choćby ze względu na liczne i skomplikowane zagadnienia, jakie w obecnym stanie rzeczy ma do rozwiązania ustawodawstwo dotyczące lichwy wojennej; motywy do projektu rządowego, które podzielił Sejm (a które przedrukowane będą w części nieurzędowej Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości) stanowiąc będą niewątpliwie ważną wskazówkę interpretacyjną.

Ministerstwo Sprawiedliwości zwraca przedewszystkiem uwagę na sprawę należytego ujęcia zakresu przedmiotów powszedniego użytku (art. 1), następnie zaś na przepisy art. 15 i nast. dotyczące postanowień karnych materialnych i formalnych.

Zasadnicze jest postanowienie art. 19 ustawy z 2 lipca b. r. określającego istotę t. zw. lichwy wojennej, którą ustawa upatruje w cenach lub świadczeniach wzajemnych „oczywiście nadmiernych”. Pierwiastek subiektywny (nadmierny zysk), jako kryterjum wyłącznie decydujące przy określeniu istoty przestępstwa (porówn. rozp. Rady Zw. z 8 maja 1918 r. № 66 Dz. Ust. obowiązujące w b. zaborze pruskim i dekret z 5 grudnia 1918 r. № 19 Dz. Pr. poz. 50 obowiązujący w b. zaborze rosyjskim) ustąpił miejsca innej zasadzie, w której i momenty obiektywne odegrać mogą poważną rolę. Jest rzeczą jasną, że przy ustalaniu istoty przestępstwa sędzia musi umotywować okoliczności, które skłaniają go do przyjęcia, że dana cena lub świadczenie należy do „oczywiście nadmiernych”. Niewątpliwie nadmierny zysk przedsiębiorczy będzie jednym z bardzo ważnych momentów przy

ustalaniu istoty czynu; stwierdzenie takiego nadmiernego zysku wystarczy oczywiście do przyjęcia ceny lub świadczenia nadmiernego. Stylizacja ustawy pozwala jednak na uwzględnienie również innych momentów nie wyłącznie natury subiektywnej i nie krępuje sędziego wyłącznie jednym kryterjum t. j. kryterjum nadmiernego zysku. Jeśli tedy sędzia dojdzie do przekonania, że przedsiębiorca wskutek oczywistej, nie dającej się niczem usprawiedliwić lekkomyślności, niedbalstwa i t. p. podwyższa ceny w sposób nie odpowiadający zasadom racjonalnej wytwórczości lub racjonalnego handlu, wówczas ostrze ustawy może go również dotknąć bez względu na wysokość osiągniętego zysku (por. przykłady cytowane w motywach do art. 19 projektu).

Art. 20 ustawy zawiera zasadnicze postanowienie prawne, dotyczące stosunku t. zw. cen taryfowych do cen i świadczeń nadmiernych w rozumieniu art. 19 i nast.

Przemysłnictwo i tajne gorzelnictwo ustawa traktuje jako bardzo ciężkie przestępstwo (25—26), na co zwrócić należy uwagę zwłaszcza w tej dziedzinie, w której odnośne postanowienia ustawowe są nowością.

Wśród kar dodatkowych należy zwrócić szczególną uwagę na przepis art. 34 i 38 ustawy z 2 lipca b. r. i przez odpowiednie wykonanie odnośnych postanowień pozbawić sprawcę zysku, uzyskanego drogą przestępstwa.

Stosunek urzędów wymiaru Sprawiedliwości do urzędów walki z lichwą określa ustawa w sposób, który—jak spodziewać się należy—zapobiegnie na przyszłość nieporozumieniom; należyte współdziałanie urzędów wymiaru Sprawiedliwości z opartymi na nowej podstawie prawnej urzędami walki z lichwą jest jednym z pierwszych warunków należytego przeciwdziałania przestępstwu.

Z treści ustawy wynika, że ustawodawca kładzie nacisk nietylko na wymierzanie kar surowych, często o wyraźnym typie odstraszenia, lecz także na możliwą szybkość postępowania (art. 52 i 53). Bezwzględność w tępieniu lichwy wojennej, zwłaszcza tych jej objawów, które ustawodawca określił jako zbrodnie, nakazuje, by sprawcę spotkała surowa kara w czasie stosunkowo krótkim po wykryciu przestępstwa, względnie pochwyceniu sprawcy. Bezwzględność ta objawić się winna także w skrupulatnym rozważeniu, czy nie należy drogą środka zapobiegawczego zapewnić sobie osobę obwinionego.

W szczególności w wypadkach zbrodni wskazane jest szczegółowe rozważenie sprawy aresztu śledczego ze względu na obawę ucieczki, uzasadnioną momentem surowej kary; należy zwrócić uwagę na postanowienia art. 52 ust. 2 i 3.

W wypadkach, w których istnieje podejrzenie dostateczne do wniesienia aktu oskarżenia (wniosku zastępującego akt oskarżenia) wnieść należy z reguły akt oskarżenia (wniosek) z pominięciem śledztwa wstępnego, a dopiero, gdy dochodzenia—których z natury rzeczy nie należy przewlekać—nie dały dostatecznych podstaw do wniesienia oskarżenia, należałoby sprawę skierować do śledztwa, względnie umorzyć (w b. zaborze rosyjskim w wypadkach, przewidzianych w art. 253 upk. bez ingerencji sądu).

Z zestawienia p. 2 i 3 art. 52 wynika, że tak w b. zaborze rosyjskim jak i austriackim środek prewencyjny (areszt śledczy lub środek łagodniejszy) stosowany być może nawet bez wdrożenia śledztwa wstępnego (zasada, która zyskała sobie prawo obywatelstwa w najnowszych ustawach w postępowaniu karnym). Na wniosek prokuratora sędzia decyduje na zasadzie przedstawionego mu materiału o zastosowaniu środka prewencyjnego (repertorium pomocy prawnej); w postępowaniu tem stosuje się w myśl art. 52 p. 3 odpowiednio przepisy o środkach prewencyjnych stosowanych podczas śledztwa wstępnego, w poszczególności co do zażaleń na odnośne postanowienia.

Należy wreszcie zwrócić uwagę na postanowienie p. 14 i 15 art. 52, dalej art. 39, tudzież czuwać nad energicznym i rychłym ściąganiem grzywien.

Konieczność stosowania bezwzględnej represji karnej w zakresie przestępstw, przewidzianych w ustawie z 2 lipca b. r. nie wymaga uzasadnienia; Ministerstwo Sprawiedliwości sądzi też, że wykonawcy ustawy zapewnią społeczeństwu oczekiwaną ochronę przed przechodzącym wszelką miarę wyzyskiem.

Uwagi powyższe zechcą panowie prezesi i prokuratorzy sądów okręgowych podać do wiadomości podwładnych sędziów, (sędziów pokoju, powiatowych) i podprokuratorów i czuwać nad należytem sprawnym i szybkim wykonaniem ustawy; należy o ile możliwości sprawy tego rodzaju skoncentrować w ręku specjalnych podprokuratorów (sędziów śledczych).

Panowie prokuratorzy zechcą informować Ministerstwo Sprawiedliwości o ważniejszych wypadkach przestępstw, przewidzianych w ustawie z 2 lipca b. r. (w szczególności o wypadkach zbrodni tudzież zabezpieczenia z art. 39), w wypadkach szczególnej wagi przed uczynieniem decydujących wniosków w sądzie porozumiewać się w miarę możliwości z prokuratorem sądu apelacyjnego.

Warszawa, dn. 13 sierpnia 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:
St. Nowodworski

OKÓLNIK № 298

do Urzędów wymiaru Sprawiedliwości b. zaboru rosyjskiego na ręce Panów Prezesów i Prokuratorów sądów apelacyjnych i okręgowych w przedmiocie wprowadzenia w życie nowych ustaw sędowo-wojskowych.

Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r. № 59 Dz. U. poz. 368 i poz. 369, dotyczące wykonania ustawy z 29 lipca 1919 r. № 65 Dz. Pr. poz. 389 o tymczasowym sądownictwie wojskowym, zostały wprowadzone w życie rozporządzeniami Rad. Obrony Państwa z dnia 15 lipca 1920 r. № 60 Dz. U. poz. 372 i z dnia 30 lipca 1920 r. Dz. U. poz. 478. Ponieważ układ tych rozporządzeń z konieczności nie jest przejrzysty i niełatwą jest rzeczą ogarnąć należycie całość tych przepisów, przeto Ministerstwo Sprawiedliwości uważa za wskazane, zwrócić uwagę na niektóre postanowienia mające znaczenie dla sądownictwa cywilnego.

Powołane rozporządzenia Rady Ministrów organizują jednolicie sądownictwo wojskowe i zawierają też jednolite dla całego obszaru Rzeczypospolitej przepisy rozgraniczające kompetencję sądów karnych dla osób cywilnych i sądów wojskowych. Przepisy te mieszczą się w art. 2 — 8 rozporządzenia poz. 368 i uchylają dotychczasowe przepisy kompetencyjne zawarte w austriackiej i niemieckiej ustawie wojskowego postępowania karnego.

Tem samym okólniki № 185 i 187, o ile dotyczą rozgraniczenia kompetencji między sądami cywilnymi i wojskowymi, są już bez znaczenia; obecnie za przestępstwa pospolite popełnione w stanie cywilnym obwiniony odpowiada zawsze przed sądem cywilnym, choćby potem wstąpił do czynnej służby wojskowej.

Na podstawie art. 4 rozporządzenia poz. 368 Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 21 lipca b. r. Dz. U. poz. 394 przekazała pewne przestępstwa popełnione przez osoby cywilne, właściwości sądów wojskowych. Szereg tych przestępstw wyliczono w rozporządzeniu szczegółowo (n. p. nieuprawnione werbowanie, szpiegostwo etc.), inne zaś określono tylko gatunkowo. Z natury rzeczy nie można wyczerpująco wyliczyć wszystkich przestępstw, które mogą mieć „na celu wyrządzenie szkody polskiej sile zbrojnej lub jej sprzymierzeńcom albo przysporzenie korzyści nieprzyjacielowi”, jest to bowiem rzeczą konkretnego przypadku i ocenienia zamiaru sprawcy. Zamiar taki może istnieć przy każdym przestępstwie pospolitem, jak n. p. oszustwo, wysadzenie mostu i t. d.

Czy pozatem dana osoba przed sądem wojskowym podlega zwykłemu postępowaniu czy też doraźnemu, nie pozostaje już w związku z kwestją rozgraniczenia kompetencji, podobnie jak pytanie, czy pewien czyn przekazany sądownictwu cywilnemu ma być sądzony w postępowaniu zwyczajnym, czy też doraźnie.

Spory o właściwość reguluje obecnie przepis art. 17 rozp. poz. 368; przepis art. 237 u. p. k., o ile regulował spory kompetencyjne między sądami cywilnymi a wojskowymi, przestał obowiązywać w myśl zasady „lex posterior”.

Szczególną uwagę zwrócić należy na przepis art. 14 rozp. poz. 368. Jeżeli w razie zbiegu przestępstw osoba skazana już przez sąd wojskowy jest następnie sądzona przez sąd cywilny, to sąd ten nie może wymierzyć kary łącznej. W razie takiego zbiegu przestępstw sąd cywilny wymierza karę tylko za przestępstwa, podlegające jego właściwości. Karę tę winny wykonać władze cywilne bez względu na karę orzeczoną przez sąd wojskowy za inne zbiegające się przestępstwa. Każdy sąd wymierza karę oddzielnie, i obie kary winny być też oddzielnie wykonane, jedna przez władze wojskowe, druga przez władze cywilne.

Orzekając karę sąd cywilny winien jednak w myśl art. 14 rozp. poz. 368 uwzględnić w sposób odpowiedni karę orzeczoną już za jedno ze zbiegających się przestępstw przez sąd wojskowy i winien zatem z mocy art. 53 Kod. Kar. z r. 1903 złagodzić wymierzaną przez się karę, według słuszności; można przyjąć jako linię wytyczną taki wymiar, by skazany przez odcierpienie obu kar nie poniósł kary surowszej od przypuszczalnej kary łącznej, którąby orzec należało wówczas, gdyby sąd cywilny sam sądził wszystkie zbiegające się przestępstwa.

Nadto nowa ustawa wojskowego postępowania karnego zawiera szereg przepisów regulujących wzajemny stosunek władz i sądów cywilnych do sądów wojskowych, w szczególności w zakresie pomocy prawnej. (Porównaj n. p. par. par. 85, 128, 131, 133, 135, 136, 141, 142, 145, 149, 154, 158, 184, 185, 186, 193, 208, 235, 236, 244, 266, 269, 279, 284). Zasadniczo zagwarantowana jest wzajemna pomoc prawna.

Art. 155 rozp. poz. 368 (naruszenie obowiązku tajemnicy) zawiera przepis prawa materialnego, którego wykonanie jest także przekazane sądom cywilnym.

Rozporządzając jedynie nieliczną ilością egzemplarzy austr. Dziennika Ustaw Państwa, zawierającego ustawę z 25 lipca 1912 r. № 130, Ministerstwo Sprawiedliwości przesyła po jednym egzemplarzu tego dziennika sądom apelacyjnym w Warszawie i w Lublinie prokuratorom tychże sądów, wszystkim sądom okręgowym b. zaboru rosyjskiego, tudzież prokuratorom warszawskiego i lubelskiego sądu okręgowego, inne urzędy prokuratorские posługiwać się będą egzemplarzem sądu okręgowego.

Panowie prezesi i prokuratorzy sądów okręgowych zechcą zawiadomić o powyższym podwładnych sędziów śledczych, sędziów pokoju i podprokuratorów i w miarę potrzeby, aż do ukazania się odpowiednich wydawnictw, umożliwić im korzystanie z tekstu ustawy.

Warszawa, dnia 19 sierpnia 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

OKÓLNIK № 299

do Panów Prezesów sądów apelacyjnych i okręgowych w okręgach apelacyjnych warszawskim i lubelskim oraz Prokuratorów przy tychże sądach

w przedmiocie

wypłaty uposażenia diet i kosztów podróży urzędników delegowanych do czynności przy innych sądach i urzędach.

Celem ujednostajnienia trybu postępowania w sprawie wypłacania uposażenia służbowego diet i kosztów podróży urzędników sędziowskich, prokuratorów i kancelaryjnych tudzież służby niższej, delegowanych do pełnienia zastępczo czynności urzędowych w innym sądzie lub urzędzie, Ministerstwo Sprawiedliwości postanawia:

1. Uposażenie służbowe tych funkcjonariuszy, którzy zostali czasowo delegowani do czynności w innym sądzie lub urzędzie ma być wypłacane z etatu tego sądu, w którym funkcjonariusz ten stale jest ustanowiony i posiada swój etat.
2. Diety i koszty podróży połączone z delegacją mają być pokrywane z kredytu tego sądu do którego funkcjonariusz ten został delegowany lub przy którym znajduje się urząd prokuratorowski, korzystający z czynności delegowanego funkcjonariusza.
3. W celu uniknięcia zwłoki w wypłacie uposażenia funkcjonariuszy, delegowanych do czynności w innych sądach i urzędach, może być na żądanie delegowanego funkcjonariusza uskuteczniiana wypłata przez ten sąd, do którego funkcjonariusz został delegowany lub przy którym znajduje się urząd prokuratorowski, korzystający z delegacji.
4. O zarządzeniu delegacji winni być zawiadomieni prezesi sądów w stałym i czasowym miejscu urzędowania, powołani do asygnowania uposażenia, kosztów i diet.
5. O ile wypłata uposażenia ma nastąpić w myśl ustępu 3) przez kasę w miejscu czasowego urzędowania funkcjonariusza, podstawą wypłaty będzie lista płacy, nadesłana przez sąd właściwy z uwzględnieniem potrąceń — a wyrównanie rozrachunku między obu sądami nastąpi drogą asygnacji obrotowej w myśl § 64, 65 i 66 tymczasowych przepisów o sposobie policzania przychodów i dokonywania wydatków.

Warszawa, dn. 19 sierpnia 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

OKÓLNIK № 300

do pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz pp. Prezesów i Prokuratorów sądów apelacyjnych i okręgowych w b. zaborze rosyjskim i Małopolski

w przedmiocie

reklamowania urzędników wymiaru sprawiedliwości ze służby wojskowej.

Ministerstwo Sprawiedliwości na podstawie porozumienia z Ministerstwem Spraw Wojskowych komunikuje pp. prezesom i prokuratorom, że z pośród urzędników wymiaru sprawiedliwości nie mogą być reklamowani ze służby wojskowej jedynie tylko oficerowie oddziałów czynnych i szeregowcy pozostający na froncie.

Wszystkich innych pełniących służbę pozafrontową z poboru lub w charakterze ochotników Ministerstwo Spraw Wojskowych w uwzględnieniu istotnych potrzeb sądownictwa wyraziło zgodę na zwolnienie na skutek reklamacji ze służby wojskowej, z warunkiem wszakże przedstawienia przez władze reklamacyjnych szczegółowych danych co do miejsca i rodzaju służby wojskowej reklamowanego.

Wobec tego Ministerstwo Sprawiedliwości prosi pp. prezesów i prokuratorów o zebranie ścisłych informacji, w jakich służą podwładni im urzędnicy formacjach wojskowych i przysłanie do Ministerstwa spisu tych, którzy kwalifikują się do reklamacji w myśl wyżej wymienionych danych.

Warszawa, dnia 4 września 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

ZAWIADOMIENIA.

W sądzie apelacyjnym we Lwowie zostali wpisani na listę znawców oceniciele realności przemysłu górniczego dla okręgu sądu okręgowego w Kołomyi: Stanisław Swoboda kierownik ruchu w Kosmaczu, dla okręgu sądu okręgowego w Samborze: Leon Wąsowski inżynier w Borysławiu, dla okręgu sądu okręgowego w Stanisławowie: Karol Piłtuła kierownik ruchu w Staruni, Zygmunt Bielski dyrektor kopalni w Bitkowie, dla okręgu sądu powiatowego w Dobromilu: Alfred Stocker w Ropience pow. sąd. Lisko—dla okręgu sądu powiatowego w Drohobyczu: Tadeusz Gawlik inżynier, Ludwik Madejewski inżynier, Jan Stepek inżynier,—wszyscy trzej w Borysławiu, Kazimierz Broniowski inżynier, Rudolf Kieleśniński inżynier,—obaj w Drohobyczu, dla okręgu sądu powiatowego w Rymanowie: Izydor Irzykowski kierownik kopalni w Klimkówce, Jan Kurkiewicz kierownik kopalni w Bezku.

Lwowski sąd apelacyjny zamianował Adolfa Strihafkę dzierżawcę dóbr w Chmielowej znawcą dla ocenienia większych posiadłości rolnych w okręgach sądów powiatowych w Horodence i Obertynie.

W sądzie apelacyjnym we Lwowie zostali wpisani na listę znawców:

a) do ocenienia większych posiadłości rolnych

dla okręgu sądu okręgowego w Przemyślu:

Mieczysław Wyszynski, agronom w Przemyślu,
Stanisław Popiel, geometra i budowniczy w Przemyślu,

dla okręgu sądu okręgowego w Stanisławowie:

Tadeusz Burzyński, właściciel dóbr w Uhrynowie,
Dr. Karol Halpern, właściciel dóbr w Wołczyńcu,
Józef Sigmund, zarządca dóbr w Błudnikach,
Mieczysław Winnicki, lustrator kółek rolniczych w Stanisławowie,

dla okręgu sądu okręgowego w Stryju:

Stanisław Dzierzbicki, dyrektor szkoły rolniczej w Bereźnicy,
Kazimierz Polański, referent rolniczy w Stryju,

dla okręgu sądu powiatowego w Bursztynie:

Edward Skalski, zarządca dóbr w Penetnikach,
Kazimierz Sławiński, zarządca dóbr w Sarnkach górnych,

dla okręgu sądu powiatowego w Busku:

Feliks Doniański, właściciel dóbr w Uhiniach,
Stefan Jaworski, dyrektor dóbr w Busku,

Adam Thullie, właściciel dóbr w Rzepniowie,

dla okręgu sądu powiatowego w Ottynii:

Dr Gustaw Balicki, właściciel dóbr w Woronie,
Stanisław Pinterhoffer, właściciel dóbr w Winogradzie,

dla okręgu sądu powiatowego w Podhajcach:

Kazimierz Maksymowicz, właściciel dóbr w Toustobabach,
Aleksander Romanowski, właściciel dóbr w Horożance,

dla okręgu sądu powiatowego w Sądowej Wiszni:

Piotr Biliński, właściciel dóbr,
Ludwik Łurowski, referent rolniczy, obydwaj w Sądowej Wiszni,

dla okręgu sądu powiatowego w Sieniawie:

Aleksander Ostrowski, dzierżawca dóbr w Adamówce,
Antoni Turczyński, dzierżawca folwarku w Augustówce koło Sieniawy,

dla okręgu sądu powiatowego w Tłumaczu:

Karol Sokolowski, dzierżawca dóbr w Tłumaczu,

b) do ocenienia większych posiadłości lasowych

dla okręgu sądu powiatowego w Kałuszu:

Wojciech Kurnik, radca leśnictwa w Wistowej,

c) do ocenienia większych posiadłości rolnych
i lasowych

dla okręgu sądu powiatowego w Busku:

Ludwik Aślanowicz, dyrektor lasów w Grabowej,

dla okręgu sądu powiatowego w Peczeniżynie:

Jakób Jakubowicz, inżynier w Peczeniżynie.

Edward Adamski zarządca lasów w Młyniskach pow. Trembowla został wpisany na listę znawców dla ocenienia większych posiadłości leśnych w okręgu sądu okręgowego w Tarnopolu.

Sąd apelacyjny w Krakowie na wniosek Namiestnictwa we Lwowie z dnia 17 lipca 1920 L. 84489 ustanawia Franciszka Zabe, właściciela dóbr Zbylitowska góra i Sieciechowice, znawcą ocenicielem dla większych posiadłości ziemskich z gospodarstwem rolnem.

O tem zawiadamia się sądy okręgowego w Krakowie i Tarnowie, wzywając pierwszy z nich o zaprzysiężenie znawcy i doręczenie mu załączonego dekretu.

Na wniosek Namiestnictwa we Lwowie z dnia 17 lipca 1920 L. 84488 sąd apelacyjny w Krakowie ustanawia Dra Adama Jordana właściciela dóbr Więckowice, Rutka, Grabno i Łukanowice, znawcą i ocenicielem dla większych posiadłości ziemskich z gospodarstwem rolnem.

O tem zawiadamia się sądy okręgowego w Krakowie i Tarnowie wzywając pierwszy z nich o zaprzysiężenie znawcy i doręczenie mu załączonego dekretu.

Sąd apelacyjny w Krakowie z powodu powrotu znawcy Karola Kazimierza Kintzla z Chodorowa do Łańcuta zarządza ponowne wpisanie tegoż na listę znawców jako oceniciela dla większych posiadłości ziemskich z gospodarstwem rolnem, lub z zakładami przemysłowymi.

O tem zawiadamia się sąd okręgowy w Rzeszowie i sądy powiatowe w Łańcucie, Przeworsku i Leżajsku z tem, że Karol Kazimierz Kintzl, mianowany znawcą dekretem z dnia 9 maja 1914. Prez. 9038/14 złożył przysięgę służbową w sądzie powiatowym w Przeworsku w dniu 30 maja 1914 r. do Prez. 467/14.

W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zostały ogłoszone następujące ustawy, rozporządzenia Rady Obrony Państwa i rozporządzenia Rządu, dotyczące zakresu działania Ministra Sprawiedliwości:

№ 54 z dn. 9 lipca 1920 r.:

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 12 czerwca 1920 r. w przedmiocie wzajemnego zwalniania obywateli Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Czesko-Słowackiej od składania kaucji aktorycznej (poz. 330).

№ 56 z dn. 15 lipca 1920 r.:

Ustawa z dn. 2 lipca 1920 r. w przedmiocie zmiany niektórych przepisów i przedłużenia mocy obowiązującej ustawy z dnia 3 lipca 1919 r. o ochronie drobnych dzierżawców rolnych (poz. 346).

Ustawa z dn. 9 lipca 1920 r. w przedmiocie udzielenia Rządowi pełnomocnictw do wydawania rozporządzeń w sprawie regulowania obrotu pieniężnego z krajami zagranicznymi (poz. 347).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie zmian w rozporządzeniu o rejestrze handlowym z dnia 22 kwietnia 1919 r. (poz. 349).

№ 57 z dn. 19 lipca 1920 r.:

Rozporządzenie Kierownika Ministerstwa Sprawiedliwości z dn. 3 lipca 1920 r. w przedmiocie ustanowienia kontraktowych referentów prokuratur przy sądach okręgowych w b. zaborze austriackim, oraz zmiany nazwy funkcjonariuszów prokuratury Państwa przy sądach powiatowych (poz. 355).

№ 59 z dn. 22 lipca 1920 r.:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 10 maja 1920 r. w przedmiocie wprowadzenia w życie na obszarze Rzeczypospolitej ustawy wojskowego postępowania karnego dla wspólnej siły zbrojnej, z dn. 5 lipca 1912 r. (poz. 368).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 10 maja 1920 r. w przedmiocie wprowadzenia w życie Wojskowego Kodeksu Karnego (poz. 369).

№ 60 z dn. 22 lipca 1920 r.:

Ustawa z dn. 9 lipca 1920 r. o przekazaniu sądom apelacyjnym w b. dzielnicy pruskiej funkcji instancji rewizyjnej w sprawach o występki (poz. 370).

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dn. 15 lipca 1920 r. w przedmiocie zmiany art. 185 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10 maja 1920 r. o wprowadzeniu w życie na obszarze Rzeczypospolitej ustawy wojskowego postępowania karnego dla wspólnej siły zbrojnej z dn. 5 lipca 1912 r. (poz. 372).

№ 61 z dn. 24 lipca 1920 r.:

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 20 lipca 1920 r. w przedmiocie sądów doraźnych w b. zaborze rosyjskim (poz. 392).

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dn. 20 lipca 1920 r. w przedmiocie sądów doraźnych w b. zaborze austriackim (poz. 393).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 21 lipca 1920 r. w przedmiocie poddania osób cywilnych z powodu przestępstw przeciw sile zbrojnej pod sądownictwo wojskowe (poz. 394).

Rozporządzenie Rady Ministrów w przedmiocie utrzymania na czas dalszy sądów doraźnych w okręgu warszawskiego i lubelskiego sądu apelacyjnego (poz. 395).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 21 lipca 1920 r. w przedmiocie sądownictwa doraźnego w okręgu warszawskiego i lubelskiego sądu apelacyjnego (poz. 396).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 21 lipca 1920 r. w przedmiocie sądów doraźnych w b. zaborze austriackim (poz. 397).

№ 62 z dn. 27 lipca 1920 r.:

Ustawa z dn. 14 lipca 1920 r. o ujednostajnieniu uposażenia pisarzy hipotecznych w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie i Lublinie (poz. 401).

Ustawa z dn. 15 lipca 1920 r. o zabezpieczeniu bytu rodzinom osób, pełniących ochotniczą lub obowiązkową służbę wojskową (poz. 403).

Ustawa z dn. 15 lipca 1920 r. o zakazie wywozu zagranicę kruszców szlachejnych (poz. 404).

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dn. 14 lipca 1920 r. w przedmiocie powołania prawników do czynnej służby wojskowej (poz. 406).

№ 63 z dn. 28 lipca 1920 r.:

Ustawa z dn. 14 lipca 1920 r. o rozszerzeniu właściwości sądów pokoju w sprawach cywilnych (poz. 412).

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dn. 19 lipca 1920 r. w przedmiocie ogłaszania w czasie wojny wiadomości, dotyczących wojska i spraw obrony Państwa (poz. 416).

№ 65 z dn. 31 lipca 1920 r.:

Ustawa z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu sędziów i prokuratorów (wymiar sprawiedliwości) Rzeczypospolitej Polskiej (poz. 436).

№ 66 z dn. 2 sierpnia 1920 r.:

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 lipca 1920 r. w przedmiocie przesyłania odez w rek wizycyjnych do Austrii (poz. 445).

№ 67 z dn. 4 sierpnia 1920 r.:

Ustawa z dnia 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej (poz. 449).

Ustawa z dn. 9 lipca 1920 r. o taksie dla komorników sądowych (poz. 450).

Ustawa z dn. 14 lipca 1920 r. w przedmiocie taksy tymczasowej dla pisarzy hipotecznych (poz. 451).

Ustawa z dnia 16 lipca 1920 r. zmieniająca ustawę o postępowaniu karnem dla b. zaboru austriackiego (poz. 453).

Ustawa z dnia 16 lipca 1920 r. o rozciągnięciu na obszarze b. zaboru austriackiego podatku wojennego na nadwyżki zysków towarzystw i dochodów osób poszczególnych za r. 1919 (poz. 456).

№ 70 z dn. 9 sierpnia 1920 r.:

Ustawa z dnia 6 lipca 1920 r. o organizacji urzędów ziemskich (poz. 461).

Ustawa z dnia 15 lipca 1920 r. o wykończeniu reformy rolnej (poz. 462).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie egzaminów sądowych (poz. 473).

№ 71 z dn. 9 sierpnia 1920 r.:

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 30 lipca 1920 r. w przedmiocie wojskowego sądownictwa doraźnego (poz. 479).

№ 73 z dn. 11 sierpnia 1920 r.:

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 6 sierpnia 1920 r. w przedmiocie poddania przestępstw, popełnionych przez urzędników z chęci zysku, orzecznictwu sądów doraźnych (poz. 501).

Uchwała Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1920 r. w przedmiocie stroju i czynności oddziałów Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (poz. 502).

Uchwała Rady Ministrów o terminie rozpoczęcia czynności Prokuratury Generalnej na terytorjum b. dzielnicy pruskiej i o otwarciu Oddziału Prokuratury Generalnej w Poznaniu (poz. 503).

Rozporządzenie Prezydenta Ministrów z dnia 8 lipca 1920 r. o rozgraniczeniu okręgów terytorjalnych Oddziałów Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej we Lwowie i Krakowie (poz. 504).

Rozporządzenie Ministra Skarbu o ograniczeniu obrotów dewizami i walutami zagranicznymi (poz. 505).

№ 75 z dn. 12 sierpnia 1920 r.:

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 7 sierpnia 1920 r. w przedmiocie wynagrodzenia świadków, znawców i tłumaczy w postępowaniu karnem (poz. 515).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 sierpnia 1920 r. o podwyższeniu opłat za doręczenia w sprawach cywilnych na obszarze b. zaboru austriackiego (poz. 516).

№ 78 z dn. 18 sierpnia 1920 r.:

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 6 sierpnia 1920 r. o odroczeniu niektórych terminów płatności (poz. 523).

Rozporządzenie Ministra Skarbu, zawierające przepisy wykonawcze dla obszaru b. zaboru rosyjskiego w przedmiocie opodatkowania spadków i darowizn (poz. 524).

№ 79 z dn. 20 sierpnia 1920 r.:

Ustawa z dnia 15 lipca 1920 r. o obrocie towarowym z zagranicą (poz. 527).

Ustawa z dnia 16 lipca 1920 r. w przedmiocie umów, zawartych przez b. władze austriackie lub austro-węgierskie co do majątku państwowego i funduszu religijnego na obszarze b. zaboru austriackiego (poz. 529).

№ 81 z dn. 24 sierpnia 1920 r.:

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 11 sierpnia 1920 r. o utworzeniu Trybunału Obrony Państwa (poz. 538).

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 11 sierpnia 1920 r. w przedmiocie zobowiązań pracodawców wobec robotników i pracowników, pełniących służbę czynną ochotniczą w wojsku polskim oraz ich rodzin (poz. 539).

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 18 sierpnia 1920 r. o zawieszeniu postępowania sądowego w sprawach cywilnych dla osób pozostających w służbie czynnej wojska polskiego (poz. 544).

№ 83 z dn. 28 sierpnia 1920 r.:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1920 r. w przedmiocie poddania sądownictwu doraźnemu przestępstw popełnionych z chęci zysku przez urzędników (poz. 556).

Przepisy wykonawcze do ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. o wykonaniu reformy rolnej (poz. 527).

№ 85 z dn. 7 września 1920 r.:

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy z dnia 6 lipca 1920 r. o organizacji Urzędów Ziemskich (poz. 567).

№ 88 z dn. 15 września 1920 r.:

Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej w sprawie uzupełnienia rozporządzenia o ograniczeniu obrotów dewizami i walutami zagranicznymi (poz. 580).

№ 89 z dn. 21 września 1920 r.:

Ustawa z dn. 16 lipca 1920 r. o przywróceniu praw majątkowych unitom (poz. 583).

RUCH SŁUŻBOWY W B. ZABORZE AUSTRIACKIM.

Postanowieniem Naczelnika Państwa z dnia 16 czerwca r. b. mianowani zostali w b. zaborze austriackim: prezes sądu okręgowego w Sanoku Stanisław Obertyński, prezesem sądu okręgowego we Lwowie a to w myśl art. 4 dekretu z dnia 8 lutego 1919 r. poz. 200 dz. pr. z urzędu, wiceprezes sądu okręgowego w Przemyślu Dr. Stanisław Drozdowski, prezesem sądu okręgowego w V kl. rangi w Kołomyi, a wiceprezes sądu okręgowego w Samborze Józef de Jawora Baiowicz Sas Jaworski prezesem sądu okręgowego w V kl. rangi w Złoczowie.

Postanowieniem z dnia 25 czerwca b. r. Naczelnik Państwa zamianował w b. zaborze austriackim Dr. Eugenjusza Geislera sędziego sądu okręgowego w Rzeszowie, wiceprezesem sądu okręgowego w Tarnowie.

Postanowieniem z dnia 10 lipca b. r. Naczelnik Państwa przeniósł w b. zaborze austriackim prokuratora przy sądzie okręgowym Antoniego Lewandowskiego z Tarnopola do Przemyśla, oraz zamianował podprokuratora przy sądzie okręgowym w Brzeżanach Józefa Scholza prokuratorem VI kl. rangi przy sądzie okręgowym w Tarnopolu.

W b. zaborze austriackim, Naczelnik Państwa postanowieniem z dnia 22 lipca b. r. zamianował wiceprezesami sądów okręgowych:

Sędziego sądu okręgowego w Samborze Czesława Wójcickiego — dla Sambora;

Naczelnika sądu powiatowego w Delatynie D-ra Adama Strawińskiego — dla Złoczowa;

Sędziego sądu okręgowego w Stanisławowie Justyma Dzerowicza — dla Stryja;

Sędziego sądu okręgowego w Przemyślu D-ra Józefa Mierzeńskiego — dla Przemyśla;

Sędziego sądu okręgowego w Kołomyi Stanisława Chmielewskiego — dla Kołomyi.

Postanowieniem z dn. 7 czerwca b. r. Minister Sprawiedliwości zamianował w b. zaborze austriackim emer. Radcę Sądu Krajowego Wyższego w Krakowie Władysława Chodzickiego sędzią sądu okręgowego w Krakowie przy równoczesnym posunięciu go do VI kl. rangi, emer. Radcę Sądu Krajowego w Wadowicach Marcina Stubera sędzią sądu okręgowego VII kl. rangi w Tarnowie, oraz D-ra Józefa Mieroszewskiego em. sekretarza sądowego w Krakowie sędzią sądu okręgowego VII kl. rangi w Rzeszowie.

Postanowieniem z dn. 4 lipca b. r. Minister Sprawiedliwości przeniósł w b. zaborze austriackim podprokuratora przy sądzie okręgowym Eugenjusza Hryniewieckiego z Przemyśla do Lwowa.

Postanowieniem z dnia 24 lipca b. r. Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości w b. zaborze austriackim przeniósł naczelnika sądu powiatowego Dr. Zygmunta Osuchowskiego z Sołotwiny do Nadwórnej — oraz zamianował: naczelnikami sądów powiatowych w VII kl. rangi:

Sędziego sądu okręgowego w Złoczowie Władysława Schmidta dla Turki, sędziego powiatowego w Łopatynie Zygmunta Lesiewicza dla Łopatyna, sędziego powiatowego w Zborowie Władysława Krupskiego dla Buczacza i sędziego powiatowego w Lubaczowie Marjana Elektorowicza dla Lubaczowa.

Naczelnikami sądów powiatowych w VIII kl. rangi: sędziego powiatowego w Niemirowie Ryszarda Mollinka, sędziego powiatowego w Brodach

Juljana Halikowskiego dla Rymanowa, sędziego powiatowego w Horodence
 Jakóba Słomskiego dla Peczeniżyna, sędziego powiatowego w Dynowie
 Artura Skowrońskiego dla Dynowa, sędziego powiatowego w Bóbrce Win-
 centego Stafińskiego dla Bóbrki, sędziego powiatowego w Rawie Ruskiej
 Dr. Bronisława Drozdowskiego dla Zabłotowa, sędziego powiatowego w Tłu-
 maczu Bogusława Lewickiego dla Wojniłowa, sędziego powiatowego w Mo-
 nasterzyskach Alfonsa Laskowskiego dla Monasterzysk, sędziego powiato-
 wego w Cieszanowie Dr. Leona Popkiewicza dla Cieszanowa, sędziego po-
 wiatowego w Grzymałowie Marjana Hrycaka dla Sołotwiny.

Postanowieniem Pana Ministra z dnia 25 sierpnia b. r. zamianowani
 zostali w b. zaborze austriackim aplikanci Dr. Alfred Wysocki i Jan Chłap
 sędziami zapasowymi dla okręgu krakowskiego sądu apelacyjnego.

Postanowieniem z dn. 30 sierpnia b. r. Pan Minister przeniósł w b.
 zaborze austriackim notarjuszy, Gabryjela Orzakiewicza z Łańcuta do
 Frysztaka, Karola Puchalskiego z Tuchowa do Nowego Sącza, Adama
 Świtlika ze Suchej do Dębicy, Józefa Porębę z Frysztaka do Łańcuta oraz
 zamianował notarjuszami kandydatów Wincentego Pisarczyka dla Tuchowa
 i D ra Stefana Górę dla Suchej.

Postanowieniem Pana Ministra z dn. 31 sierpnia b. r. przeniesiony
 został sędzia sądu okręgowego Adolf Neuman ze Stryja do Lwowa.

ADWOKATURA.

W Okręgu Izby Adwokackiej w Krakowie

Wpisani na listę adwokatów:

- Dr. Franciszek Bardel z siedzibą w Krakowie,
  - „ Salomon Samuelli z siedzibą w Czarnym Dunajcu,
  - „ Józef Federbusch z siedzibą w Ropczycach.
  - „ Wilhelm Berkelhammer, wpisany na listę adwokatów z siedzibą w Tar-
 nowie.
- Dr. Salomon Mahler przesiedlił się z Krakowa do Brzostka.

Zgłosili zamiar przesiedlenia się:

- Dr. Szymon Berman z Radomyśla Wielkiego do Krakowa, substytutem usta-
 nowiono Dr. Józefa Pflastra.
- Dr. Jerzy Daniel z Biecza do Tarnowa, substytutem ustanowiono D-ra A. Me-
 nassego w Jaśle.
- Dr. Izak Hoffman z Wiśnicza do Baligrodu, substytutem ustanowiono Dr.
 Maksa Blatta.
- Dr. Kazimierz Miszke w Nisku zrezygnował z wykonywania adwokatury
 substytutem ustanowiono Dr. Feia w Nisku.

Zwolnieni z obowiązków substytuta:

- Dr. Michał Habuda w Krakowie.

Zmarli:

- Dr. Emil Psarski w Tarnowie, substytutem ustanowiono Dr. Władysława Sy-
 ruczka w Tarnowie,
- Dr. Izidor Deiches w Krakowie, substytutem ustanowiono Dr. Władysława
 Deichesa w Krakowie.
- Dr. Feliks Wilczyński w Bochni, substytutem ustanowiono Dr. Stanisława
 Jakobsohna w Bochni.

W Okręgu Izby Adwokackiej we Lwowie.

Wpisani na listę adwokatów:

- Dr. Karol Szczęsny Czerwiński z siedzibą we Lwowie,
- „ Dawid Hescheles z siedzibą we Lwowie,
- „ Stefan Mudrecki z siedzibą we Lwowie,
- „ Karol Bobowski z siedzibą w Tarnopolu,
- „ Chaim Fränkel z siedzibą w Tarnopolu,
- „ Mateusz Gruber z siedzibą w Złoczowie,
- „ Jakób Schmierer z siedzibą w Trembowli,
- „ Artur Kronberg z siedzibą w Gródku Jagiellońskim,
- „ Abraham Morgen z siedzibą w Podhajcach,
- „ Nehamjasz Maurycy Dratler z siedzibą we Lwowie,
- „ Rachmiel Boral z siedzibą we Lwowie,
- „ Eljasz Kreisberg z siedzibą w Stanisławowie,
- „ Marcelli Fedyński z siedzibą w Nadwórnej,
- „ Szloma-Salomon Fischgrind z siedzibą w Stanisławowie,
- „ Abraham Beglückter z siedzibą w Winnikach,
- „ Edward Hirschprung z siedzibą we Lwowie,
- „ Sender Michał Engel z siedzibą we Lwowie,
- „ Józef Finkelstein z siedzibą we Lwowie,
- „ Oskar Henryk Graf z siedzibą we Lwowie,
- „ Zacharjasz Nowachowicz z siedzibą w Haliczu,
- „ Kopel Schwarz z siedzibą we Lwowie.

Zgłosili zamiar przesiedlenia się:

- Dr. Gabrijel Bacher ze Stanisławowa do Lwowa,
- „ Karol Szypajło z Tyśmienicy do Stanisławowa,
- „ Włodzimierz Lewicki ze Stanisławowa do Czortkowa,
- „ Szymon Knopf ze Sokala do Rozwadowa, zamiast do Ulanowa,
- „ Rudolf Mantel z Tarnopola do Lwowa.
- „ Efroim Robinsohn z Zabłotowa do Starego Sambora,
- „ Benjamin Hönigsberg ze Stanisławowa do Tłumacza,
- „ Manuele Owadie Geber ze Lwowa do Skoczowa.

Przesiedlili się:

- Dr. Stanisław Szurlej ze Lwowa do Warszawy,
- „ Leon Czeszer ze Lwowa do Warszawy,
- „ Efroim Robinsohn ze Zabłotowa do Starego Sambora,
- „ Ludwik Frucht ze Stanisławowa do Tomaszowa Rawskiego,
- „ Józef Mann ze Lwowa do Śniatyna,
- „ Jakób Laufer z Wiednia do Lwowa,
- „ Stanisław Unger ze Lwowa do Warszawy.
- „ Ignacy Herz z Dobromila do Zaleszczyk,
- „ Józef Jerich ze Lwowa do Warszawy.

Zrezygnowali z adwokatury:

- Dr. Maksymiljan Liptay we Lwowie.
„ Alfred Jakób Zgórski zrezygnował z adwokatury.

Zmarli:

- Dr. Rubin Uhrman w Wiśniowczyku,
„ Jakób Horowitz w Tarnopolu,
„ Józef Pajak we Lwowie.

W Okręgu Izby Adwokackiej w Przemyślu.

Wpisani na listę adwokatów:

- Dr. Stefan Antoniewicz z siedzibą w Dobromilu,
„ Eljasz Beer z siedzibą w Radymnie,
„ Leon Oberhard z siedzibą w Przemyślu.

Zgłosili zamiar przesiedlenia się:

- Dr. Samuel Schorr z Pruchnika do Jarosławia,
„ Zygmunt Kahane z Lutowisk do Zakliczyna.
„ Karol Srokowski z Sanoku do Lwowa.

Zmarli:

- Dr. Gustaw Pisek w Mościskach, substytutem ustanowiono Dr. Adolfa Hessla w Mościskach.

Skład Rady Dyscyplinarnej Izby Adwokackiej w Przemyślu.

Prezes:

- Dr. Włodzimierz Błazowski.

Zastępca Prezesa:

- Dr. Jerajasz Tauber.

Prokurator:

- Dr. Jakób Mester.

I zast. Prokuratora:

- Dr. Józef Dobrzański.

II zast. Prokuratora:

- Dr. Leon Probststein.

Członkowie:

- Dr. Adolf Ameisen, Dr. Adolf Bendel, Dr. Paweł Biedka, Dr. Cyryl Czerlunczakiewicz, Dr. Maksymiljan Dawid, Dr. Wilhelm Gangberg, Dr. Joachim Goldfarb, Dr. Daniel Haas, Dr. Ozyasz Rast, Dr. Józef Szeinbach, Dr. Michał Schwarz, Dr. Maksymiljan Segal.

Zastępcy:

- Dr. Leib Landau, Dr. Józef Polak, Dr. Józef Rawicz, Dr. Kalman Reich, Dr. Salomon Schutzman, Dr. Mandel Ueberall.

W Okręgu Izby Adwokackiej w Samborze.

Wpisani na listę adwokatów:

- Dr. Sische Teicher z siedzibą w Drohobyczu,
„ Józef Heller z siedzibą w Dolinie,
„ Efroim Robinsohn z siedzibą w Starym Samborze,
„ Lejb Weidenfeld z siedzibą w Dolinie,
„ Gedymin Lisiniecki z siedzibą w Bolechowie,
„ Ignacy Zach z siedzibą w Drohobyczu,
„ Artek vel Abusz Monderer z siedzibą w Samborze,
„ Stefan Dolnicki z siedzibą w Skolem.

OD REDAKCJI.

Część nieurzędowa wyjdzie oddzielnie.

BIBLIOTEKA MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

0019

OP. REDAKCJI